

**SLOVENSKÁ PO NOHOSPODÁRSKA UNIVERZITA V
NITRE
FAKULTA EURÓPSKYCH ŠTÚDIÍ A REGIONÁLNEHO
ROZVOJA**

2115138

**VPLYV VYBRANÝCH PODNIKATEĽSKÝCH SUBJEKTOV
NA ROZVOJ MIKROREGIÓNU RADOŠINKA**

2010

Magdaléna Porubská, Bc.

**SLOVENSKÁ POĽNOHOSPODÁRSKA UNIVERZITA V
NITRE
FAKULTA EURÓPSKÝCH ŠTÚDIÍ A REGIONÁLNEHO
ROZVOJA**

**VPLYV VYBRANÝCH PODNIKATEĽSKÝCH SUBJEKTOV
NA ROZVOJ MIKROREGIÓNU RADOŠINKA**

Diplomová práca

Študijný program:	Manažment rozvoja vidieckej krajiny a vidieckeho turizmu
Študijný odbor:	3.3.5. Verejná správa a regionálny rozvoj
Školiace pracovisko:	Katedra práva
Školiteľ :	Zuzana Ilková, JUDr., PhD.

Nitra 2010

Magdaléna Porubská, Bc.

estné vyhlásenie

Podpísaná Magdaléna Porubská vyhlasujem, že som závere nú prácu na tému „Vplyv vybraných podnikateľských subjektov na rozvoj mikroregiónu Radošinka“ vypracovala samostatne s použitím uvedenej literatúry.

Som si vedomá zákonných dôsledkov v prípade, ak uvedené údaje nie sú pravdivé.

V Nitre 23. apríla 2010

Magdaléna Porubská

Poďakovanie

Dovoďujem si poďakovať vedúcej diplomovej práce JUDr. Zuzane Ilkovej, PhD. za dobré vedenie a cenné rady, ktoré mi poskytla pri spracovaní mojej diplomovej práce.

Abstrakt (v štátnom jazyku)

Regionálny rozvoj je zameraný na dosiahnutie trvalého rastu hospodárskeho a sociálneho potenciálu v regióne. Výsledkom tohto rastu je zvyšovanie hospodárskej úrovne, rast konkurencieschopnosti a dosahovanie vyššej životnej úrovne jeho obyvateľov. Rozvoj regiónu prispieva k celkovému hospodárskemu a sociálnemu rozvoju krajiny.

V rámci regiónu sa môžu formovať menšie geograficky ohraničené územia, ktoré vznikajú na základe spoločných prírodných, demografických, historických a iných daností. Takéto celky však môžu vznikáť aj ako dobrovoľné združenia obcí z dôvodu potreby riešenia spoločných problémov v rámci územia. Ich činnosť sa predovšetkým zameriava na oblasť životného prostredia, dopravu, školstvo, kultúru, cestovný ruch a taktiež tvorbu rozvojových programov.

Cieľom diplomovej práce bude zistenie vplyvu podnikateľských subjektov na rozvoj mikroregiónu Radošinka. Objektom skúmania budú podnikateľské subjekty, ktoré majú sídlo alebo miesto podnikania v mikroregióne.

Analýza vplyvu podnikateľských subjektov na rozvoj mikroregiónu Radošinka zahŕňa:

- porovnanie zamestnanosti v jednotlivých vybraných obchodných spoločnostiach v rámci mikroregiónu za obdobie rokov 2005 - 2009,
- posúdenie vplyvu spoločností na rozvoj ľudských zdrojov prostredníctvom vzdelávacích programov a aktivít, ktoré spoločnosti poskytujú v podobných formách,
- posúdenie vplyvu prostredníctvom uzatvárania obchodných zmlúv, za účelom dodania materiálu alebo služieb,
- posúdenie vplyvu spoločností na rozvoj technickej a sociálnej infraštruktúry.

Kľúčové slová: regionálny rozvoj, mikroregión, zamestnanosť, obchodné vzťahy

Abstrakt (v cudzom jazyku)

Regional development is focused on ensuring the permanent growth of economical and agricultural potential in particular region. As a result economic level is raised, competitiveness is ensured and higher level of living standard of inhabitants is reached. Development of the region contributes to overall economic and social development of the country.

Within one region, depending on common natural, demographical and historical conditions, various smaller geographically bounded areas can be established. These areas can be established also as optional associations of cadastral units in order to solve common difficulties in the area. The main activities are aimed to environment, education system, transport, culture, tourism and preparation of development programmes.

The aim of present thesis is to define the influence of business subjects on development of microregion Radošinka. The main object of research are business subjects settled in the microregion.

Analysis of the influence of business subjects on the microregion Radošinka included:

- comparison of employment in chosen companies within the microregion in years 2005 - 2009,
- evaluation of the influence of the companies on the development of human resources by means of education programmes and activities offered to society,
- evaluation of the influence according to agreements and business contracts in order to supply material or services,
- evaluation of influence of the companies to development of technical and social infrastructure.

Key words: regional development, microregion, employment, business relationships

---

Obsah

Obsah	6
Úvod	8
1 Prehľad o súčasnom stave riešenej problematiky	9
1.1 Vývoj pojmového vymedzenia regiónu	9
1.1.1 Klasifikácia a typológia regiónov	11
1.1.2 Mikroregión.....	12
1.1.3 Registrácia mikroregionálnych združení.....	13
1.2 Regionálny rozvoj.....	14
1.2.1 Agentúra na podporu regionálneho rozvoja	14
1.2.2 Základné faktory ovplyvňujúce ekonomickú úroveň regiónov	17
1.3 Lokalizačné rozhodnutia podnikov.....	21
1.4 Podnik a podnikanie	22
1.4.1 Podnikateľské subjekty	23
1.5 Bariéry podnikania.....	26
1.6 Podpora podnikania	28
1.7 Zahraničný kapitál ako predpoklad rozvoja regiónov v ekonomike Slovenska.....	29
1.7.1 Podmienky vstupu zahraničného kapitálu do regiónov	30
1.7.2 Lokalizačné faktory pre umiestnenie investícií.....	31
1.8 Priemyselné parky	32
1.8.1 Priemyselné parky na Slovensku	33
1.8.2 Možnosti zakladania priemyselných zón	35
2 Cieľ práce	36
2.1 Cieľ práce.....	36
3 Metodika práce a metódy skúmania	37
3.1 Metodika práce	37
3.2 Metódy skúmania.....	38
4 Vlastná práca	39
4.1 Mikroregión Radošinka	39
4.1.1 Charakteristika mikroregiónu.....	39
4.1.2 Podnikateľská sféra mikroregiónu	41
4.1.3 Charakteristika obcí mikroregiónu.....	43

4.2	Spoločnosť RETIC, s.r.o.....	48
4.2.1	Charakteristika spoločnosti.....	48
4.2.2	Zamestnanci	50
4.2.3	Vzdelávanie zamestnancov	52
4.2.4	Sociálny program spoločnosti.....	52
4.2.5	Obchodné vzťahy spoločnosti.....	52
4.3	Spoločnosť Bourbon Fabi SK, s.r.o.....	53
4.3.1	Charakteristika spoločnosti.....	53
4.3.2	Zamestnanci	55
4.3.3	Vzdelávanie zamestnancov	58
4.3.4	Sociálny program	59
4.3.5	Obchodné vzťahy spoločnosti.....	59
4.4	Spoločnosť PPC Fab, a.s.....	60
4.4.1	Charakteristika spoločnosti.....	60
4.4.2	Zamestnanci	61
4.4.3	Vzdelávanie zamestnancov	63
4.4.4	Sociálny program	64
4.4.5	Obchodné vzťahy spoločnosti.....	65
	Záver	66
	Zoznam použitej literatúry	69
	Prílohy	72

Úvod

Regionálny rozvoj zahŕňa ekonomické a sociálne procesy, ktoré prebiehajú v prírodno – spoločenskom prostredí regiónu. Tieto procesy by mali rešpektovať a taktiež využívať danosti regiónu. Regionálny rozvoj je ekonomický a sociálny rast potenciálu regiónu, ktorý by mal viesť k zvyšovaniu životnej úrovne obyvateľov, zvyšovaniu hospodárskej úrovne a konkurencieschopnosti. Región tak prispieva k hospodárskemu a sociálnemu rozvoju štátu.

Významný vplyv na rozvoj regiónu majú podnikateľské subjekty, ktoré sú v ňom situované. Obchodné spoločnosti ovplyvňujú rozvoj výrobou a ponukou tovarov a služieb, ponukou pracovných príležitostí, sú zdrojom príjmov obyvateľstva a tiež príjmov do verejných rozpočtov.

Cieľom diplomovej práce je zistenie vplyvu podnikateľských subjektov na rozvoj mikroregiónu Radošinka. Objektom skúmania sú podnikateľské subjekty, ktoré majú sídlo alebo miesto podnikania v mikroregióne.

Mikroregión Radošinka sa rozprestiera v severozápadnej časti Nitrianskeho okresu, na území jedenástich obcí v povodí rieky Radošinka. Pozostáva z obcí Zbehy, Jelšovce, Jakajovce, Alešince, Lukáňovce, Čab, Nové Sady, Šurianky, Hrubovo, Malé Zálužie a Kapince.

Ekonomickú základňu mikroregiónu Radošinka tvorí najmä súkromný sektor, pozostávajúci predovšetkým zo živnostníkov. V rámci mikroregiónu majú svoje sídlo malé, stredné aj veľké podniky.

Spoločnosti sídlia v mikroregióne významným spôsobom ovplyvňujú zamestnanosť, taktiež vplývajú na rozvoj ľudských zdrojov prostredníctvom vzdelávacích programov a aktivít, ktoré sú poskytované zamestnancom. Nakoľko majú všetky spoločnosti výrobný charakter a svoje produkty umiestňujú tak na domácom ako aj zahraničných trhoch, je nevyhnutné aby si pracovníci neustále zvyšovali svoju kvalifikáciu.

---

1 Prehľad o súčasnom stave riešenej problematiky

1.1 Vývoj pojmového vymedzenia regiónu

Zo samotnej interdisciplinárnej povahy regionálnej, resp. priestorovej vedy, sa vynárajú rôzne pohľady na priestor a región (geografický, ekonomický, urbanistický, sociologický, matematický). Z dôvodu spôsobu výskumu a základe skúmania všetky spomenuté pohľady často sledujú rozmanité prvky, ktoré sa formujú do rôznych definícií.

Ako prvá bola položená definícia v geografii. Táto predstavuje statický pohľad na priestor a vysvetľuje ho ako „súhrn fyzikálno-prírodných daností nachádzajúcich sa na určitom teritóriu.“

Kategória priestor je veľmi všeobecná a geograficky neohraničená, kým kategória región má svoje hranice a tak predstavuje základnú jednotku priestoru. Región ako nástroj ekonomickej regionálnej analýzy sa potom považuje za rovnorodú jednotku heterogénnu od okolia. (Dubecová, 2000)

Región je územne vymedzený priestor na tvorbu a uskutočnenie regionálnej a štrukturálnej politiky na úrovni druhého stupňa a alebo tretieho stupňa a podľa klasifikácie štatistických územných jednotiek. (Zákon o podpore regionálneho rozvoja, 2004)

Región charakterizovať ako dynamický prvok väčšieho celku (národného hospodárstva), ktorého skutočné rozmery nie sú navždy dané a skutočne sa veľa je daná intenzitou pôsobenia ekonomických síl. Región je priestorovo zviazaný systém, pričom systém znamená množstvo premenných, ktoré sú medzi sebou v silnejšej interdependencii, ako iné pramenné. Ako premenné vystupujú množstvá výrobkov a služieb a ich ceny a interdependencia znamená meniaci sa účinok premenných navzájom. Z uvedeného vyplýva, že pri vymedzení regiónu je potrebné uplatniť interdisciplinárny prístup, nakoľko región možno charakterizovať ako bohato štruktúrovaný celok, ktorý sa vyznačuje ekonomickými, geografickými, sociálnymi, kultúrnymi, historickými, národnostnými i ďalšími znakmi. (Tvrdoš, 1995)

Podľa Ivaničku (1983) súhrn všetkých súastí priestoru dáva charakter územiu, ktoré z hľadiska špecifickosti takéhoto súboru vytvára oblasti, územné komplexy alebo

---

regionálne systémy. Takéto priestorové celky nazývame regióny. Vyzna ujú sa vnútornou podobnosťou a vonkajšou odlišnosťou od iných susedných územných celkov. Doteraz však neboli vypracované metódy, ktoré by boli jednoznačne prijaté a ktoré by umožnili vymedzenie najvšeobecnejších územných celkov, schopných uspokojiť všetky požiadavky a všetky vedecké a praktické ciele. Preto sa vymedzujú regióny z hľadiska určitých cieľov a určitých spoločenských potrieb. V zmysle vybraných kritérií sú regióny objektívna realita. Rozlíšenie cieľov a potrieb vytvára situáciu, v ktorej sa stretávame s rôznymi typmi regiónov na území toho istého štátu. Ako sa menia kritériá a metódy obyčajne sa menia aj regióny.

Podľa Nekrasova (1975) sa každý región vyznačuje špecifickými prírodnými a ekonomickými podmienkami, ktoré vplývajú na rozmiestnenie výroby a formovanie hospodárskeho komplexu. Za účelom zvýšenia efektívnosti národného hospodárstva štát reguluje výrobu – obmedzuje alebo stimuluje rozvoj jednotlivých priemyselných odvetví v tých alebo iných regiónoch.

Termín región je jeden zo základných pojmov, používaných v súvislosti s regionálnym rozvojom a regionálnou politikou. Chápanie pojmu región je veľmi nejednotné a v odborných prácach je používaný v rôznom význame. Jednu z najvýstižnejších definícií regiónu podáva Lauko (1982), podľa ktorého je región zložitý dynamický priestorový systém, ktorý vznikol na zemskom povrchu na základe interakcie prírodných a socioekonomických javov. *Podľa obsahu* vymenujeme v geografii dve kategórie regiónov:

- fyzickogeografické regióny, ktorých obsahom sú fyzickogeografické komplexy alebo ich komponenty a sú objektom výskumu fyzickej geografie,
- socioekonomické regióny, ktorých obsahom sú socioekonomické systémy alebo ich komponenty a sú objektom výskumu socioeconomickej (humánnej) geografie.

Veľká autorov uznáva ešte existenciu geografických, čiže komplexných (integrálnych „totálnych“) regiónov, ktoré sú zamerané na interakciu medzi fyzickogeografickými komplexmi a socioekonomickými systémami. Región ako objekt regionálnej geografie je tu chápaný ako komplexný integrálny región. (Oremusová, 2007)

Podľa Papcunovej (2006) región predstavuje ohraničené územie s približne rovnakými prírodno – geografickými znakmi, diverzifikovanou ekonomickou

---

základou, vyznačuje sa vysokou integritou vnútroregionálnych väzieb, schopnosťou reprodukovať rozvojové faktory z vlastných zdrojov a má svoju typickú štruktúru.

innos smerujúcu k vymedzeniu regiónov nazývame regionalizácia. Proces regionalizácie má päť fáz:

1. stanovenie úelu, resp. cieľu regionalizácie. Táto fáza je východzia a rozhodujúca. Úel regionalizácie by mal byť definovaný veľmi jasne a výstižne, pretože od neho sa odvíja výber prvkov, ako aj výber metód regionalizácie. Cieľom môže byť napr. vymedzenie vidieckych regiónov.

2. výber územných jednotiek, ktoré bude skúmať a porovnávať. Na veľkosť týchto územných jednotiek nezáleží, je potrebné si vybrať také územné jednotky, za ktoré sú dostupné štatistické informácie.

3. fáza výberu regionalizačných ukazovateľov je podmienená cieľom a komplexnosťou prístupu. Ukazovatele by mali mať dostatočnú vypovedaciu schopnosť a ich súbor by nemal byť príliš veľký.

4. výber vhodnej metódy vyhodnotenia regiónov. Najčastejšie sa používajú nasledovné metódy:

- kartografická metóda (metóda kartografickej syntézy študovaných objektov)
- metóda analýzy v n – rozmernom priestore
- metóda generalizácie textu
- metóda vymedzovania nodálnych regiónov

5. definovanie vymedzených regiónov

1.1.1 Klasifikácia a typológia regiónov

Podľa Kožiaka (2008) klasifikovať regióny je možné z rôznych hľadísk, kvantitatívnych, kvalitatívnych, ale aj z hľadiska vnútornej štruktúry, rozvojového potenciálu, kvality a množstva výrobných faktorov lokalizovaných v regióne a mnohých iných faktorov i premenných.

Vymedzenie a klasifikácia regiónov má prevažne úlohovú charakter. Za účelom zjednotenia prístupov v regionálnej politike európskych krajín bola Chartou európskeho regionálneho plánovania stanovená nasledovná klasifikácia regiónov, ktorá bola prijatá

---

na Konferencii ministrov zodpovedných za regionálne plánovanie pri Rade Európy v roku 1983:

1. vidiecke regióny
2. mestské regióny
3. pohraničné regióny
4. horské regióny
5. štrukturálne slabé regióny
6. upadajúce regióny
7. pobrežné oblasti a ostrovy

(Rajčáková, 2005)

Vymedzenie regiónu predstavuje variabilnú koncepciu, ktorá sa musí prispôbiť a definovať v súlade s konkrétnymi požiadavkami. Bežne chceme spájať do regiónov také územné celky, ktoré sa k sebe hodia, teda majú dôležité spoločné znaky. Tieto spoločné znaky môžu pochádzať z dvoch smerov, z ktorých potom vyplývajú dve kritériá pre regionálne ohraničenie – kritérium homogenity a kritérium funkčnosti.

Podľa kritéria homogenity sa územné celky spájajú do homogénnych regiónov, ktoré sú podľa určitých indikátorov podobné (stupeň nezamestnanosti, príjmová úroveň). Podľa kritéria funkčnosti spájame územné celky do funkčných regiónov, ktoré sú vzťahom na určité indikátory veľmi úzko späté. Ich spoločnou charakteristikou je mimoriadne veľká vzájomná závislosť. Na ohraničenie funkčných regiónov sa veľmi často používa kritérium dennej dochádzky. (Maier, 1996)

1.1.2 Mikroregión

Doteraz nebol termín mikroregión, resp. mikroregionálne združenie obcí jednoznačne definovaný.

Pod mikroregiónom sa dá chápať geograficky ohraničené územie, ktoré má nejaké spoločné charakteristiky (prírodné, demografické, historické, kultúrne a pod.)

Pod mikroregiónom sa môže rozumieť aj dobrovoľné združenie obcí a miest za účelom riešenia spoločných problémov a za účelom hľadania spoločných ciest rozvoja príslušného územia. Často slovo „mikroregión“ figuruje v názve tohto združenia, čím

---

chcú združené obce zvýrazni svoju príslušnosť k danému geograficky vymedzenému územiu.

V zmysle zákona je predmetom činnosti takéhoto združenia zvyčajne oblasť sociálnych vecí, starostlivosti o životné prostredie (predovšetkým zhromažďovanie, odvoz a spracúvanie komunálneho odpadu, odvádzanie a čistenie odpadových vôd), miestna doprava, oblasť školstva, kultúry a miestny cestovný ruch; svojou činnosťou združenie obcí napomáha vytvárať podmienky na plnenie úloh obcí, ako aj úloh vyššieho územného celku. Vidiecke mikroregionálne združenia vznikajú aj preto, aby mohli efektívne pripraviť rozvojové programy za účelom zvýšenia kvality života na vidieku.

Aby sa odlíšili takéto združenia obcí od združení (občianskych, záujmových), kde členmi môže byť fyzické, či iné právnické osoby, resp. od regionálnych združení (väčší záber územia – regiónu), používa sa pre ich označenie pojem mikroregionálne združenia obcí, resp. skrátene mikroregiony.

1.1.3 Registrácia mikroregionálnych združení

Mikroregionálne, resp. záujmové združenia obcí môže byť registrované:

1. na Ministerstve vnútra SR v zmysle zákona č. 83/1990 Zb. o združovaní občanov v znení neskorších predpisov ako občianske združenie,

2. na Krajských úradoch (KÚ) - odboroch Všeobecnej vnútornej správy v Registri záujmových združení právnických osôb:

- v zmysle § 20b - f zákona SNR č. 369/1990 Zb. o obecnom zriadení v znení neskorších predpisov ako združenie obcí

- v zmysle § 20i ods. 2 zákona 40/1964 Zb. Občianskeho zákonníka v platnom znení ako záujmové združenie právnických osôb

Všetky druhy združení sú právnickými osobami.

Význam mikroregionálnych združení obcí:

1. spoločnými silami podnecujú rozvoj v obciach MR, pripravujú rozvojové programy a dokumenty – územné plány, programy hospodársko – sociálneho rozvoja, stratégie trvaloudržateľného rozvoja a pod.

2. môžu byť príjemcami finančných podpôr z národných (Program obnovy dediny), ale aj európskych zdrojov (predvstupové, i štrukturálne fondy EÚ).

3. za iatok cielenej spolupráce obyvateľov vidieka, záujem o spájanie, delenie si kompetencií a zdieľanie spoločných problémov i ziskov. Táto spolupráca môže byť zárodkom budúcej municipalizácie, ktorá je v západnej Európe základným princípom verejnej správy na komunálnej úrovni. (Definícia mikroregionálnych združení, 2008)

1.2 Regionálny rozvoj

Regionálny rozvoj je trvalý rast hospodárskeho potenciálu a sociálneho potenciálu regiónu, čo zvyšuje jeho hospodársku úroveň, výkonnosť, konkurencieschopnosť a životnú úroveň jeho obyvateľov; región tak prispieva k hospodárskemu rozvoju a k sociálnemu rozvoju krajiny.

Hlavné ciele podpory regionálneho rozvoja sú:

1. zabezpečiť vyvážený hospodársky rozvoj a sociálny rozvoj Slovenskej republiky,

2. odstrániť alebo zmierniť rozdiely v úrovni hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja regiónov,

3. zabrániť vzniku nových oblastí s nízkou ekonomickou výkonnosťou a životnou úrovňou obyvateľov,

4. trvalo udržať hospodársky rozvoj a sociálny rozvoj regiónov

1.2.1 Agentúra na podporu regionálneho rozvoja

Agentúra na podporu regionálneho rozvoja zabezpečuje využívanie finančných prostriedkov z fondov Európskej únie v oblasti hospodárskej a sociálnej súdržnosti a cezhraničnej spolupráce:

---

1. zabezpečuje prípravu, riadenie, implementáciu, monitorovanie, hodnotenie, kontrolu využívania finančných prostriedkov z fondov Európskej únie v pôsobnosti ministerstva a informovanie verejnosti o ich využívaní,

2. plní pri využívaní finančných prostriedkov z predvstupových fondov Európskej únie v oblasti hospodárskej a sociálnej súdržnosti a cezhraničnej spolupráce úlohy spojené najmä s verejným obstarávaním, uzatváraním zmlúv, vykonávaním platieb, vedením účtovnej evidencie, technickým uskutočňovaním projektov ako aj s komplexným monitorovaním a kontrolou použitia finančných zdrojov,

3. zabezpečuje pri využívaní finančných prostriedkov zo štrukturálnych fondov Európskej únie v oblasti hospodárskej a sociálnej súdržnosti a cezhraničnej spolupráce finančné zdroje a platobný režim. (Zákon o podpore regionálneho rozvoja, 2004)

S aplikáciou nových pohľadov na priestor a jeho využitie sa stále častejšie dostáva do popredia pojem regionálny rozvoj. Definície regionálneho rozvoja z geografického hľadiska podáva Rajčáková (2005), ktorá prezentuje regionálny rozvoj ako súbor ekonomických a sociálnych procesov prebiehajúcich v prírodno-spoločenskom prostredí regiónu, ktoré by mali využívať ale aj rešpektovať možnosti, predpoklady a osobitosti regiónu.

Podstatnejšie zmeny v regióne ako i jeho rozvoj je možné uskutočňovať prostredníctvom regionálnej politiky. V súlade s Rajčákovou (2003) je regionálna politika predovšetkým riadiaca činnosť štátu a inštitúcií územnej pôsobnosti, ktorá smeruje k vytváraniu vhodnejších podmienok pre dynamický a všestranný rozvoj regiónov s maximálnym využitím ich geografického, ľudského a ekonomického potenciálu. Za prioritu regionálnej politiky je považované iniciovanie ekonomického a sociálneho rozvoja, zmierovanie regionálnych disparít a podpora trvalo udržateľného rozvoja regiónov.

Základné rozdiely medzi jednotlivými regiónmi znázorňujú regionálne disparity. Predstavujú súbor nerovností medzi regiónmi v prírodnej, ekonomickej a sociálnej oblasti, pričom svojím charakterom a vlastnosťami ovplyvňujú postavenie regiónu v rámci štátneho celku. Práve sledovanie regionálnych disparít umožňuje vymedzovať menej rozvinuté regióny vnútri štátneho celku, do ktorých je potrebné smerovať regionálny rozvoj. (Oremusová, 2007)

Ekonomický rozvoj môžeme definovať ako dlhodobý vzostup schopností poskytovať obyvateľstvu rozmanité tovary a služby. Táto schopnosť je založená na rozvoji technológií a na inštitucionálnych a systémových zmenách, ktoré s rozvojom súvisia. Všetky tri zložky tejto definície sú dôležité. Trvalý rast ponuky tovarov a služieb je výsledkom ekonomického rozvoja.

O regionálnom ekonomickom rozvoji možno hovoriť ak:

➤ autonómny rast skutočného dôchodku na obyvateľa a v regióne zvyšuje efektívny dopyt v regióne.

➤ zvýšenie efektívneho dopytu vytvára v regióne trh pre rast výroby.

➤ stupeň zvýšenia vývozu z regiónu je väčší než stupeň zvýšenia jej dovozu.

➤ zvyšuje sa stupeň regionálnej výmeny a obchodných vzťahov s inými regiónmi v národnom hospodárstve aj v zahraničí.

➤ existujú a permanentne sa vytvárajú úspory.

(Tvrdo, 1995)

Hoci sa hospodársky rast nemôže stotožňovať s rozvojom, je rozvoj bez hospodárskeho rastu ažko predstaviteľný.

Rozvoj je hodnotovo orientovaný pojem, o ktorom síce jestvujú nejaké predstavy, ale ktorého exaktný obsah si v princípe musí definovať každý sám.

Rozvoj v regióne uskutočňujú:

➤ štát a jeho územné orgány

➤ firmy

➤ samosprávne orgány

➤ nevládne organizácie

➤ obyvatelia

Každý z uvedených aktérov sa na rozvojovom procese podieľa inou mierou a inou formou. Uvedení aktéri sa v rozvojovom procese vzájomne dopĺňajú alebo realizujú rovnaké úlohy. Preto je dôležitá koordinácia aktivít všetkých aktérov, tak aby viedla k spoločnému cieľu. Úlohu koordinátora by mala plniť regionálna hospodárska politika.

(Belajová, 2005)

Skutočnosť, že ekonomický rozvoj sa uskutočňuje v priestore, znamená rešpektovať špecifiká, ktoré priestor do tohto rozvoja prináša. Treba si uvedomiť, že bez priestorovej racionálnosti (rozmiestnenie výrobných síl, osídlenie, služby) ažko hovorí o racionálnosti v ekonomike ako celku.

Rôzna úroveň oblastí, ako aj tempo ich rastu sa najastejšie vysvetľuje dvoma príčinami:

- ak sú oblasti v určitom okamihu nerovnako vybavené rastovými faktormi,
- ak sú rastové veličiny v priebehu času zapojené v rôznych oblastiach v rôznom objeme.

Z uvedeného vyplýva, že nerozvinutá oblasť (alebo zaostávajúca) buď nemá v dostatočnom množstve rastové faktory (pracovné sily, technický pokrok), alebo ak aj niektoré má v dostatočnom množstve, nemôžu sa do rastových procesov zapojiť v dôsledku vzájomnej viazanosti faktorov.

Vedecko – technická revolúcia spôsobuje neustále kvalitatívne zmeny v pôsobení faktorov regionálneho rozvoja. Sú to zmeny v pracovných podmienkach (napr. nahradzovanie tradičných surovín, chemizácia spôsobujú, že oblastný rozvoj je menej závislý priamo od výskytu surovín a materiálov), zmena v energetike, prenose energie, zmeny v doprave (rozvoj cestnej a železnicovej dopravy vtiahol nové oblasti do rozvojového procesu a formuje nové rozvojové osi), výraznejšie postavenie subjektívneho inžinierstva a výroby (vplyv nehmateľných faktorov rastu predvýrobných štádií výroby, prepojenie výchovy vedeckovýskumného, kultúrneho a intelektuálneho potenciálu s materiálnou produkciou.)

Optimálne rozloženie rastu ako výsledok optimálneho tempa rastu sa v priestorovej teórii definuje jednoducho: optimálne rozdelenie dosiahneme vtedy, ak sú produkčné faktory rozdelené takým spôsobom, že akékoľvek zmeny a priestorové presuny ne sú možné bez redukcie oblastnej produkcie (napr. národný dôchodok). V tejto definícii sa však neráta s časom, t.j. kedy, za aký čas uvedené optimum dosiahneme. Buk (1985)

1.2.2 Základné faktory ovplyvujúce ekonomickú úroveň regiónov

Podľa Belajovej (2005) procesy zmien v ekonomike regiónov sú ovplyvňované nasledujúcimi faktormi:

- lokalizáciou firiem a ich početnosťou, odvetvovou štruktúrou, ekonomickou stabilitou, intenzitou vnútroregionálnych ekonomických väzieb ako i typom organizačných foriem

---

➤ demografickou situáciou hodnotenou cez kvantitatívne a kvalitatívne charakteristiky obyvateľstva a cez jeho pohyb

➤ vybavenosťou technickou a sociálnou infraštruktúrou z pohľadu komplexnosti, kvality a kvantity

➤ disponibilnými prírodnými zdrojmi a mierou ich využiteľnosti

➤ priamymi a nepriamymi vplyvmi hospodárskej politiky štátu

Lokalizácia firiem

Firmy ovplyvujú ekonomickú ale i sociálnu úroveň v regióne najvýznamnejším spôsobom. Firmy ovplyvujú rozvoj prostredníctvom:

➤ výroby a ponuky tovarov a služieb, čím uspokojujú kúpyschopný dopyt obyvateľstva

➤ sú rozhodujúcim zdrojom pracovných príležitostí, čím ovplyvujú mieru nezamestnanosti

➤ sú zdrojom príjmov a zamestnaného obyvateľstva

➤ sú zdrojom príjmov do verejných rozpočtov, t.j. do štátneho rozpočtu a rozpočtov miestnych a regionálnych samospráv.

Z uvedeného vyplýva, že firmy majú v priestore rozhodujúce postavenie a vplyv na úroveň ekonomického a sociálneho rozvoja regiónu. V súhrne prezentujú výrobné zameranie, alebo hospodársku štruktúru regiónu. Preto je dôležité poznať ich charakteristiky (vlastnosti), ktoré v konečnom dôsledku ovplyvujú ekonomickú úroveň regiónu. Vo vzťahu k ekonomickému rozvoju je dôležitá:

➤ počet a veľkosť firiem

➤ ich odvetvová a sektorová štruktúra

➤ ekonomická stabilita

Demografická situácia

Obyvateľstvo žijúce v regióne, ovplyvňuje jeho rozvoj z dvoch hľadísk:

➤ **cez ponuku práce** a zapojenie sa do výrobného procesu. Tvorí neoddeliteľnú súčasť výrobných a hodnotových procesov v regióne. Zamestnané obyvateľstvo sa podieľa na výrobe tovarov, na poskytovaní služieb.

➤ **ako spotrebiteľ**. Obyvateľstvo cez dopyt následne podmieňuje rozvoj výroby i ponuky služieb.

Obyvateľstvo je teda výrobcami i spotrebiteľmi zároveň. Vo vzťahu k ekonomickému rozvoju sú dôležité jeho kvalitatívne a kvantitatívne znaky ako aj pohyb obyvateľstva.

Technická a sociálna infraštruktúra

Infraštruktúra je podmienou ušľachťujúcim faktorom ekonomického a sociálneho rozvoja regiónov. Z pohľadu regionálnej ekonomiky sa delí na:

Technickú infraštruktúru

Je rozvojovým faktorom bezprostredne podmienou ušľachťujúcou alokáciu firiem, ich výkonnosť a efekty. Je rovnako dôležitá aj pre kvalitu života obyvateľov.

- dopravné siete
- energetické siete
- vodovody a siete
- telekomunikačné siete
- odpadové hospodárstvo

Sociálnu infraštruktúru

Sociálna infraštruktúra je dôležitá najmä pre uspokojovanie potrieb obyvateľstva, ale má vplyv aj na rozmiestňovanie niektorých výrobných zariadení.

Rozmiestňovanie sociálnej infraštruktúry je spojené najmä so štruktúrou osídlenia ako aj s veľkosťou sídel. Sociálna infraštruktúra sa koncentruje a komplexnejšie rozvíja skôr v sídlach mestského typu.

- byty
- zariadenia obchodu a stravovania
- školské zariadenia
- zdravotnícke zariadenia
- vedecké, výskumné a projektové zariadenia
- kultúrne zariadenia
- rekreačné a športové zariadenia
- administratívno - správne zariadenia
- sociálne zariadenia

Prírodné zdroje regiónov

Prírodno – geografické podmienky majú v štruktúrovaní priestorového ekonomického systému zvláštny význam. Ovplyvujú ekonomický rozvoj v priestore tým, že vytvárajú podmienky pre lokalizáciu ekonomických inností, vplyvajú na formovanie sídelnej štruktúry a ovplyvujú spôsob života obyvateľov v regióne.

Každý región možno charakterizovať odlišnými prírodno – geografickými podmienkami. Je to dané jeho polohou v rámci širšieho priestoru (štátu), pričom dochádza vzájomne integrovanému pôsobeniu zložiek prírodného prostredia a sociálno – ekonomických inností v regióne.

Na rozvoj regiónu vplyvajú najmä nasledujúce prírodno – geografické podmienky:

- rozloha územia
- orografické pomery (geologické pomery, geomorfologické pomery)
- vodohospodárske pomery
- stav zložiek životného prostredia (vegetačný kryt a živočíšstvo, ochrana prírody a krajiny)

Uvedené podmienky pôsobia v rôznej intenzite v závislosti od sociálno – ekonomických inností, ktoré sú lokalizované v regióne.

Hospodárska politika vlády

Hospodárska politika vlády, pokiaľ nie je robená na princípe regionálnom, má globálnu platnosť pre celé územie štátu. Pretože menšie priestorové jednotky (regióny) majú diferencovanú štruktúru rozvojových zdrojov, je jej dopad na ekonomický a sociálny rozvoj jednotlivých regiónov značne diferencovaný. Preto je potrebné venovať pozornosť vlády tým parciálnym politikám, ktoré môžu mať zásadnejší vplyv na ekonomickú úroveň regiónov.

Monetárna politika, ktorej hlavným cieľom je ovplyvňovanie množstva peňazí v regióne, môže vláda podporiť ekonomický rozvoj regiónov tak, že bude umožňovať prístup k úverom určeným subjektom.

Fiskálna politika. Prostredníctvom štátneho rozpočtu dochádza k medziregionálnemu prerozdeleniu mechanizmom systému daní a odvodov na jednej strane a na druhej strane cez štruktúru výdajov štátneho rozpočtu. Z regiónov, kde dosahujú vyššie príjmy právnické a fyzické osoby, plynú do štátneho rozpočtu viac

---

prostriedkov, pretože je vyšší daňový základ. Z výdajovej strany štátneho rozpočtu plynú viac prostriedkov do regiónov nízkopríjmových, prostredníctvom sociálnej politiky.

Sektorové politiky. Priestorová koncentrácia jednotlivých sektorov, má významný dopad na ekonomický rozvoj regiónov. Čím je väčšia koncentrácia jednotlivých sektorov do priestoru, tým sú väčšie medziregionálne rozdiely v dopadoch na ekonomický rozvoj (pozitívnych i negatívnych). Ak napríklad štát podpora s útlmom rozvoja poľnohospodárskej výroby alebo ťažby uhlia, takto koncipovaná sektorová politika sa negatívne odrazí na ekonomickom a sociálnom rozvoji tých regiónov, ktoré majú ekonomický rozvoj väčšou mierou postavené na týchto odvetviach (pokiaľ súčasne nebude reštrukturalizovaná výroba na iné odvetvia). (Belajová, 2005)

1.3 Lokalizačné rozhodnutia podnikov

Od lokalizácie nezávisí len hospodársky výsledok podniku, aj vývoj mesta alebo regiónu je vo vysokej miere ovplyvnený lokalizovanými podnikmi.

Dopyt po výrobných faktoroch prináša do regiónu platby za faktory a príjmy. Dopyt po výrobkoch (Imputoch) utvára trhy pre iné podniky a ponuka výrobkov a služieb toho-ktorého podniku v konečnom dôsledku zvyšuje kvalitu zásobovania v regióne.

Lokalizačné rozhodnutie má komplexné pôsobenie a je zložené z viacerých dôvodov. Vybranú lokalitu možno zmeniť iba s vysokými nákladmi, lokalizačné rozhodnutie je teda kvázi ireverzibilné. Plány týkajúce sa lokalizácie, čiže odhad nákladových a ziskových tokov na určitom mieste, sa musia vypracúvať so zreteľom na ekonomickú životnosť podniku.

Je možné nájsť tri rôzne koncepcie lokalizačnej analýzy:

- neoklasické alebo normatívne
- behavioristické
- štrukturálne

Tieto koncepcie sa odlišujú:

- podľa predstáv a predpokladov správania sa spoluúčastníkov – podnikov, ich motivácie a cieľov, racionálnosti rozhodnutí, úrovne informácií a podľa ich mobility.

➤ Podľa predstáv a predpokladov celkového fungovania a štruktúry hospodárskeho systému, môže mať tendenciu k rovnováhe alebo nerovnováhe, môže byť homogénny alebo segmentovaný.

➤ Podľa toho ako je lokalizačné rozhodnutie spojené s nadradenými rozhodnutiami a podnikovými procesmi (strategické podnikové plánovanie, výrobný a pracovný proces.). (Maier, 1992)

1.4 Podnik a podnikanie

Pojem podnik všeobecne označuje ekonomicko - právny subjekt tvoriaci jednu zo základných foriem organizácie ekonomiky v hospodárskych sústavách založených na výrobe tovaru. Jeho základnými rozlišovacími znakmi sú ekonomická samostatnosť a právna subjektivita. (Kubíček, 2008)

Podnikanie je podľa obchodného zákonníka samostatná sústavná činnosť realizovaná podnikateľom vo vlastnom mene, na vlastnú zodpovednosť, za účelom dosiahnutia zisku. Všetky uvedené znaky musia byť naplnené súčasne.

Samostatnosť znamená, že podnikateľ samostatne, slobodne, sám za seba rozhoduje o činnosti svojho podniku.

Sústavnosť podnikania znamená, že zárobková činnosť nie je vykonávaná len príležitostne. Sústavnosť nevyžaduje celodenné, každodenné, či celoročné podnikanie, takže podnikateľ môže byť zamestnancom a súčasne podnikateľom vo svojom mene.

Podnikanie pod vlastným menom znamená, že podnikateľ svoju obchodnú či inú podnikateľskú činnosť prevádzkuje pod svojím menom.

Podnikateľom na vlastnú zodpovednosť sa rozumie, že podnikateľ je samostatným, oddeleným právnym subjektom a zodpovedá za výsledky podnikateľskej činnosti celým svojím majetkom.

Pojmový znak zisku znamená, že podnikateľ vyvíja činnosť ako zárobkovú, na svoj úžitok a s cieľom dosiahnutia zisku, pričom však nie je rozhodujúce či je skutočne dosahovaný. (Jankovská, 2006)

Podnikom sa rozumie určitý celok podnikateľskej činnosti vykonávanej v rámci jedného podnikateľského subjektu. Podnik v tomto zmysle tvoria jednotne organizované činnosti, vykonávané jednotne za účelom dosiahnutia zisku. Podnik ako organizačná zložka má svoju materiálnu bázu a aj osobnú zložku. (Obchodný zákonník, 2002)

Podľa Bielika (1997) zmyslom podniku je organizovanie ľudskej činnosti v danom okruhu uspokojovania cudzích potrieb tak, aby i potreby podnikateľa boli uspokojené. Cieľom podnikovej činnosti je obvykle zisk, resp. rozmnoženie majetku, zväčšenie majetku.

Podniky ako zložité subjekty vstupujú ako určitý systém, v ktorom dochádza ku kombinácii:

- výrobného – technického systému,
- sociálneho systému,
- ekonomického systému.

Podľa Töröka (1995) je podnik základným článkom národného hospodárstva. Podnik musí predvídať a plniť požiadavania svojich zákazníkov, v opačnom prípade nemôže dosiahnuť požadovaný zisk a dobrú návratnosť vloženého kapitálu pre svojich vlastníkov. Každý podnik predstavuje sociálne – ekonomický objekt, resp. systém skladajúci sa z dvoch navzájom spojených podsystemov:

- riadiaci podsystem (subjekt riadenia)
- riadený podsystem (objekt riadenia)

Podľa Gozoru (2000) je podnik forma podnikateľskej činnosti, v rámci ktorej dochádza k cieľavedomému spájaniu hmotných, finančných a ľudských zdrojov v jednej výrobné - organizačnej jednotke s uzatvoreným obratom hodnoty a cieľom produkovať úžitkovú hodnotu pre potreby trhu a pre vlastné uspokojenie potrieb.

1.4.1 Podnikateľské subjekty

Podľa Ovečkovej (2005) obchodná spoločnosť je právnickou osobou založenou za účelom podnikania. Spoločnosťami sú verejná obchodná spoločnosť, komanditná spoločnosť, spoločnosť s ručením obmedzeným a akciová spoločnosť. Ak zákon neustanovuje inak, môžu byť zakladateľmi spoločnosti a zúčastňovať sa na jej podnikaní fyzické i právnické osoby. Fyzická alebo právnická osoba môže byť spoločníkom s neobmedzeným ručením iba v jednej spoločnosti.

Verejná obchodná spoločnosť

Verejnou obchodnou spoločnosťou je spoločnosť, v ktorej aspoň dve osoby podnikajú pod spoločným obchodným menom a ručia za záväzky spoločnosti spoločne a nerozdielne všetkým svojím majetkom.

Spoločenská zmluva musí obsahovať :

- obchodné meno a sídlo spoločnosti,
- urenie spoločníkov uvedením názvu a sídla právnickej osoby alebo mena a bydliska fyzickej osoby,
- predmet podnikania spoločnosti.

Návrh na zápis spoločnosti do obchodného registra podávajú a podpisujú všetci spoločníci.

Práva a povinnosti spoločníkov sa riadia spoločenskou zmluvou. Na jej zmenu je potrebný súhlas všetkých spoločníkov, ak zákon alebo spoločenská zmluva neustanovujú inak.

Komanditná spoločnosť

Komanditná spoločnosť je spoločnosť, v ktorej jeden alebo viac spoločníkov ručia za záväzky spoločnosti do výšky svojho nesplateného vkladu zapísaného v obchodnom registri (komanditisti) a jeden alebo viac spoločníkov celým svojím majetkom (komplementári).

Komanditista je povinný vložiť do spoločnosti vklad vo výške určenej spoločenskou zmluvou, najmenej však vo výške 250 Eur. Vklad je povinný splatiť v lehote určenej spoločenskou zmluvou, inak bez zbytočného odkladu po vzniku spoločnosti, prípadne po vzniku svojej úasti v spoločnosti.

Spoločenská zmluva musí obsahovať :

- obchodné meno a sídlo spoločnosti,
- urenie spoločníkov uvedením názvu a sídla právnickej osoby alebo mena a bydliska fyzickej osoby,
- predmet podnikania,
- urenie, ktorí zo spoločníkov sú komplementári a ktorí komanditisti,
- výšku vkladu každého komanditistu.

Spoločnosť s ručením obmedzeným

Spoločnosťou s ručením obmedzeným je spoločnosť, ktorej základné imanie tvoria vopred určené vklady spoločníkov. Spoločnosť môže založiť jedna osoba. Spoločnosť môže mať najviac 50 spoločníkov. Spoločnosť s jedným spoločníkom nemôže byť jediným zakladateľom alebo jediným spoločníkom inej spoločnosti.. Fyzická osoba môže byť jediným spoločníkom najviac v troch spoločnostiach..

Hodnota základného imania spoločnosti musí byť aspoň 5000 Eur. Hodnota vkladu spoločníka musí byť aspoň 750 Eur. Na založení spoločnosti sa môže každý spoločník zúčastniť iba jedným vkladom. Ak sa spoločník zaväzuje vložiť do spoločnosti nepeňažný vklad, musí spoločenská zmluva obsahovať určenie predmetu nepeňažného vkladu a určenie peňažnej sumy v akej sa nepeňažný vklad započítava na vklad spoločníka, ku ktorému sa zaviazal.

Spoločenská zmluva musí obsahovať :

- obchodné meno a sídlo spoločnosti,
- určenie spoločníkov uvedením názvu a sídla právnickej osoby alebo mena a bydliska fyzickej osoby,
- predmet podnikania,
- výšku základného imania a výšku vkladu každého spoločníka a výšku splatených vkladov pri založení spoločnosti,
- mená, bydliská a rodné čísla prvých konateľov spoločnosti a spôsob, akým konajú v mene spoločnosti,
- mená, bydliská a rodné čísla členov prvej dozornej rady, pokiaľ sa zriada,
- určenie správcu vkladov,
- výšku rezervného fondu,
- výhody poskytnuté osobám podiehajúcim sa na založení spoločnosti alebo na inostiach smerujúcich k nadobudnutiu oprávnenia na jej činnosť,
- predpokladané náklady spoločnosti súvisiace so založením a vznikom spoločnosti.

Akciová spoločnosť

Akciovou spoločnosťou je spoločnosť, ktorej základné imanie je rozvrhnuté na určitý počet akcií s určitou menovitou hodnotou. Spoločnosť zodpovedá za porušenie svojich záväzkov celým svojím majetkom. Akcionár neručí za záväzky spoločnosti. Akciová spoločnosť môže byť súkromnou akciovou spoločnosťou alebo verejnou

---

akciovou spoločnosťou. Za verejnú akciovú spoločnosť sa považuje spoločnosť, ktorá vydala všetky akcie alebo akcie na základe verejnej výzvy na upisovanie akcií alebo ktorej akcie prijala burza na obchodovanie na trhu cenných papierov. Verejná akciová spoločnosť, ktorá vydala všetky akcie vo forme akcií na meno, má najviac 100 akcionárov a jej akcie nie sú prijaté burzou na obchodovanie na trhu cenných papierov, môže so súhlasom dvoch tretín všetkých akcionárov rozhodnúť, že prestáva byť verejnou akciovou spoločnosťou a stáva sa súkromnou akciovou spoločnosťou.

Akcia predstavuje práva akcionára ako podielu podieľať sa pod a zákona a stanov spoločnosti na jej riadení, zisku a na likvidácii zostatku po zrušení spoločnosti s likvidáciou, ktoré sú spojené s akciou ako s cenným papierom. Akcia môže byť vydaná v podobe listinného cenného papieru alebo v podobe zaknihovaného cenného papiera.

Družstvo

Družstvo je spoločenstvom neuzavretého počtu osôb založeným za účelom podnikania alebo zabezpečenia hospodárskych, sociálnych alebo iných potrieb svojich členov. Družstvo musí mať najmenej päť členov. To neplatí ak sú jeho členmi aspoň dve právnické osoby. Družstvo je právnickou osobou. Za porušenie svojich záväzkov zodpovedá celým svojím majetkom. Členovia neručia za záväzky družstva. Základné imanie tvorí súhrn členských vkladov, na ktorých splatenie sa zaviazali členovia družstva. Stanovy určujú výšku základného imania družstva, ktoré sa zapisuje do obchodného registra a musí byť najmenej 1250 Eur. Podmienkou vzniku členstva je splatenie členského vkladu určeného stanovami (základný členský vklad) alebo v stanovách určenej časti základného členského vkladu (vstupný vklad).

1.5 Bariéry podnikania

Republiková únia zamestnávateľov (RÚZ) a Podnikateľská aliancia Slovenska (PAS) vypracovali Audit prekážok podnikania na Slovensku. Výsledkom Auditu je zhodnotenie súčasnej úrovne podnikateľského prostredia v Slovenskej republike a návrh opatrení pre vládu SR k jeho ďalšiemu skvalitovaniu.

Riešitelia tohto projektu v období september 2005 až máj 2006 identifikovali najzávažnejšie bariéry rozvoja podnikania na Slovensku a zároveň navrhli komplex opatrení, ktoré majú daný nepriaznivý stav odstrániť.

Na základe výsledkov Auditu považuje RÚZ a PAS za vhodné zachovať a udržať nasledujúce výsledky doteraz uskutočnených reforiem:

- daňová reforma - rovná daň (dane z príjmu fyzických a právnických osôb, DPH), s pokračujúcim postupným znižovaním dane z príjmu fyzických a právnických osôb až do 15%

- zákonník práce

- druhý pilier povinného dôchodkového sporenia

- novo konštituovaný a už zabehnutý mechanizmus tripartity

Z hľadiska zabezpečenia ďalšieho ekonomického rastu a zvyšovania konkurencieschopnosti slovenskej ekonomiky, považujeme za nevyhnutné v nastávajúcom období vykonať nasledovné opatrenia:

- Uskutočniť zásadnú reformu sociálneho systému – znížiť daňové a odvodové zaťaženie a zefektívniť sociálnu solidaritu – prostredníctvom zavedenia koncepcie „Odvodového bonusu“ po celospoločenskej diskusii

- Zrušiť inštitút minimálnej mzdy a jej úpravu preniesť na vyjednávanie sociálnych partnerov v rámci bipartity

- Skvalitniť a zjednodušiť legislatívny proces - zaviesť jednotnú metodiku na vypracúvanie a posudzovanie doložky finančných, ekonomických, environmentálnych vplyvov, vplyvov na zamestnanosť a podnikateľské prostredie

- Dosiahnuť vyššiu efektívnosť vymoženosti práva

- Pokračovať v zefektívnení mechanizmu konkurzov

-
- Odstráni zbyto né bariéry podnikania (vstup do podnikania, podnikanie samotné, ukon enie podnikania) – zavedenie „Jednotných kontaktných miest“
  - Zlú i výber daní a odvodov (sociálnych i zdravotných) na da ové úrady
  - Zruši zbyto né poplatkové za a ťzenia podnikateľov
  - Zruši Recykla ný fond a Environmentálny fond
  - Podstatne zníži mieru regulácie zo strany štátu s dôrazom na oblas bezpečnosti a ochrane zdravia pri práci, ktorá neúmerne za a ťuje predovšetkým malé a stredné podniky
  - Skvalitni innos regula ných úradov (PMÚ, ÚRSO, at .)
  - Štrukturálne fondy EÚ prioritne využíva v oblastiach, ktoré podporujú všeobecný rozvoj kvality podnikateľského prostredia s dôrazom na budovanie infraštruktúry
  - Výrazne zredukova a zamedzi duplicitu výkazníctva štátnymi inštitúciami (ŠÚ, SP, NBS apod.)
  - Zjednoduši legislatívu v oblasti školstva, uskuto ni jeho obsahovú reformu a zmeni systém jeho financovania na viaczdrojové
  - Dokon i reformu zdravotníctva s dôrazom na zmenu pomeru plne hradených výkonov z verejného zdravotného poistenia a individuálnych úhrad spotrebiteľa. Vytvorí podmienky pre vznik individuálneho zdravotného poistenia resp. povinného zdravotného sporenia. (Mezeiová, 2009)

1.6 Podpora podnikania

Podpora podnikania je významný ekonomický nástroj smerujúci k rozvoju a stabilizácii podnikateľského sektoru a v nadväznosti aj k zlepšeniu celkového ekonomického prostredia. (Podpora podnikania, 2008)

EÚ aktívne podporuje podniky, najmä malé, poskytovaním bezplatnej personalizovanej pomoci prostredníctvom množstva celoeurópskych sietí a služieb:

Sie Enterprise Europe

Sie Enterprise Europe ponúka jednotné kontaktné miesto pre riešenie potrieb podnikateľov v EÚ. Poskytuje informácie a pomoc v širokej škále rôznych oblastí, ktoré zahŕňajú:

- cezhraničné aktivity;
- inovácie a technológie;
- prístup k financovaniu a programom;
- spoluprácu podnikateľov.

Spoločnosť vám uľahčuje pochopenie právnych predpisov EÚ, ktoré priamo súvisia s ich podnikaním.

Sie Enterprise Europe takisto spoločnosť poskytuje informácie prostredníctvom iniciatív zameraných na zvyšovanie informovanosti (účasť na veľkoch, organizovanie seminárov, prednášok, odborných seminárov, atď.) a rôznych publikácií (prírúčky, informačné bulletin, internetové stránky) v miestnych jazykoch.

Podnikatelia majú prístup k sieti cez 600 miestnych kontaktných miest, ktoré zabezpečujú široké spádové pokrytie vo viac ako 40 krajinách v Európe aj mimo nej. Početný (takmer 4000 osôb) a skúsený pracovný kolektív špecializovaný na podnikanie, priemysel a výskum je k dispozícii spoločnosti, ktoré potrebujú poradiť.

Väčšina partnerov siete je z radov odborne uznávaných regionálnych organizácií, ako sú obchodné komory, podnikateľské organizácie, regionálne rozvojové agentúry a univerzitné technologické strediská. (Podpora podnikania, 2009)

1.7 Zahraníčný kapitál ako predpoklad rozvoja regiónov v ekonomike Slovenska

Podľa Slaninovej (2007) je jedným z prejavov prechodu slovenskej ekonomiky na trhový systém i prílev zahraničného kapitálu. Vytvorenie priaznivých podmienok pre vstup zahraničného kapitálu do ekonomiky je predpokladom pre uplatnenie moderných technológií, riadenia a tým priamo ovplyvňuje jej výkonnosť. Osobitý význam môže

---

ma zahrani ný kapitál v rozvoji regiónov a pri riešení problémov nezamestnanosti ako aj pri pomoci preniknú domácim podnikom na zahrani né trhy.

Zahraní ný kapitál vstupuje do ekonomiky Slovenska v dvoch základných formách, a to ako:

- portfóliové investície
- priame zahrani né investície

Priame zahrani né investície tvoria rozhodujúcu časť zahrani ného kapitálu v ekonomike Slovenska. Prostredníctvom týchto investícií sa môžu dostať do našej ekonomiky moderné technológie, ktoré pozitívne ovplyvnia štruktúru našej ekonomiky a môžu byť iniciátorom modernizácie a vzniku nových výrobkov, služieb, ktoré sa úspešne uplatnia na domácich a zahrani ných trhoch.

1.7.1 Podmienky vstupu zahrani ného kapitálu do regiónov

Na alokáciu zahrani ného kapitálu do určitej ekonomiky a následne i do jednotlivých regiónov majú vplyv jednak podmienky, ktoré sú vytvorené pre vstup zahrani ného kapitálu do jej jednotlivých regiónov.

Pri hodnotení krajiny ako celku potenciálny zahrani ný investor predovšetkým hodnotí:

- politické riziko,
- výkonnosť ekonomiky,
- úverový rating,
- zadlženosť

Pri alokácii zahrani ného kapitálu do určitého regiónu vychádzame z toho, že v určitej regióne existujú osobité regionálne výhody pre zahrani ného investora.

Regionálnou výhodou z tohto pohľadu môže byť výhodná lokalita z hľadiska potenciálnej kooperácie i odbytu výrobkov, lacná pracovná sila, vybavenosť infraštruktúrou, osobitne dopravnou a informačnou.

Ďalšia skupina výhod vplývajúca na prílev zahrani ných investícií do vybraných regiónov (problémových regiónov) vychádza z ekonomických stimulov, ktoré by mali byť regionálne diferencované. Ide predovšetkým o uplatnenie nástrojov daňovej a úverovej politiky.

Zahraničné investície a predovšetkým priame zahraničné investície sa stali jedným z faktorov, ktoré zohrali dôležitú úlohu v procese hospodárskej transformácie krajín strednej a východnej Európy.

Priame zahraničné investície (PZI) sú významným akcelerátorom ekonomického rastu a regionálneho rozvoja. Na druhej strane samé o sebe sú nositeľmi vzniku regionálnych rozdielností.

Avšak vhodnou regionálnou politikou a cieľovým alokovaním zahraničných investícií do zaostalejších regiónov, čo vyžaduje pripravenosť a absorpčnú schopnosť konkrétnej ekonomiky na umiestnenie v regióne, je možné výrazným spôsobom eliminovať tento negatívny efekt.

Je veľmi dôležité, aby každý región, resp. samosprávny kraj mal kvalitne vypracovaný program hospodárskeho a sociálneho rozvoja a využíval marketingové nástroje na „prilákanie“ zahraničného investora a neustále hľadal možnosti atraktívneho svojho regiónu.

Je predovšetkým na samosprávnych inštitúciách, akým spôsobom a v akej miere využijú príležitosť umiestniť zahraničné investície. Neodmysliteľnú úlohu v celom procese zohráva aj štátna hospodárska politika SR.

1.7.2 Lokalizačné faktory pre umiestnenie investícií

Vhodnosť určitej polohy pre umiestnenie investície závisí predovšetkým od toho, ktoré lokalizačné faktory sú vybrané a aký je ich potenciálny dopad na podnikateľské ciele. Rozhodnutie umiestniť investíciu by malo byť konzistentné s dlhodobým strategickým smerovaním firmy. Ciele lokalizačných rozhodnutí by mali firme poskytovať komparatívne výhody. Dobrá lokalizačná stratégia by mala firme poskytnúť strategickú výhodu, ktorá je ťažko napodobiteľná konkurentmi.

Relatívna požiadavka na miesto závisí najmä na štyroch typoch lokalizačných faktorov:

- Miestne vstupy - ponuka nepremiestniteľných vstupov na danom mieste.
- Miestny dopyt - predaj nepremiestniteľných výstupov na danom mieste.
- Premiestniteľné vstupy - ponuka premiestniteľných vstupov privezených z vonkajších zdrojov na dané miesto, odrážajúc v nákladoch prepravu týchto zdrojov.
- Vonkajší dopyt - predaj premiestniteľných výstupov vonkajším trhom.

1.8 Priemyselné parky

Pojem "priemyselný park" sa vyznačuje zásadami, ktoré ho odlišujú od bežných priemyselných zón. "Parky" sa vyznačujú jednotnou koncepciou, osobitným usporiadaním, vegetačnými úpravami, v obidvoch výrobných jednotiek a všestrannou starostlivosťou o stanovište. Spoločné znaky "parkov" sú nasledovné:

Hlavné charakteristiky priemyselného parku:

- pozemky, na ktorých je založený, sú právne vysporiadané a technicky presne definované
- fungovanie parku zabezpečuje hospodárska spoločnosť, ktorá ponúka pre usídlených podnikateľov v parku, súbor služieb (útovníctvo, marketing, pomoc pri získavaní úverov, investičné, rozvojové, právne poradenstvo, atď.)
- ponúka pozemky, ktoré sú vybavené pre výrobu nevyhnutnou infraštruktúrou, na odkúpenie, lízing a na prenájom pre podnikateľské subjekty
- vytvára pre malé a stredné podnikanie vhodné podmienky na ich rozvoj, na aplikovanie
  - moderných technológií vo výrobe, na výrobu špičkových produktov
  - podporuje inováciu
  - podporuje rozvoj domácich vedecko-výskumných aktivít a pomáha aplikácii ich výsledkov vo výrobe
  - podporuje rast exportu
  - na území parku prebieha proces vytvárania hodnôt (nemusí to byť výlučne priemyselná výroba).

Spoločná vybavenosť priemyselného parku:

Každá kategória priemyselného parku má charakteristický podiel spoločných zariadení, ktoré sú predpokladom toho, že nevznikne "park" iba jednoduchou adíciou jednotlivých podnikov vedľa seba, čo bol prípad väčšiny priemyselných zón, ktoré vznikli na Slovensku po 2. svetovej vojne. Pojem priemyselný park označuje územie, ktoré je dobre koncepciou založené a funguje ako jeden celok, pričom podniky využívajú spoločné služby, poskytované predovšetkým firmou spravujúcou park na trhovom princípe. Škála služieb je veľmi rôznorodá a závisí:

- od typu parku
- od významu parku
- od počtu firiem lokalizovaných v parku

-
- od konkrétnych požiadaviek investorov, ktorí sa rozhodnú usadiť sa v parku

Štandardné služby poskytované nezávisle od významu a typu parku:

- finančné a právnické poradenstvo, útovníctvo
- zabezpečovanie ochrany majetku
- prevádzka a údržba zariadení dopravnej a technickej infraštruktúry, starostlivosť o verejnú zeleň.

Nadštandardné služby, poskytované hlavne vo významnejších parkoch s väčším počtom usadených firiem (parky celoštátneho a medzinárodného významu):

- logistické služby
- inkubátor - podpora začínajúcich subjektov malého a stredného podnikania
- technologický transfer
- sprostredkovanie vedecko-výskumných služieb
- finančné služby, bankovníctvo
- sprostredkovanie a prenajímanie kvalifikovanej pracovnej sily, personalistika
- stravovacie prípadne ubytovacie služby
- športové služby
- vydávanie periodík, rôznych informačných materiálov o činnosti parku
- organizovanie rôznych podujatí, prednášok a školení pre manažment ako aj pre pracovníkov firiem, ktoré sú usadené v parku
- zabezpečenie sieťovej spolupráce s ďalšími správcami priemyselných parkov, poštové a iné kuriérske služby. (Priemyselné parky, 2009)

1.8.1 Priemyselné parky na Slovensku

Priemyselný park je podľa zákona č. 193/2002 Z.z. o dotácii na zriadenie priemyselných parkov a o doplnení zákona NR SR č. 180/1995 Z.z. o niektorých opatreniach na usporiadanie vlastníctva k pozemkom v znení neskorších predpisov definovaný ako „Územie vymedzené územným plánom obce alebo územným plánom zóny, na ktorom sa vykonáva alebo má vykonávať priemyselná výroba alebo služby jedného podnikateľa alebo viacerých podnikateľov“. Priemyselný park podľa tohto zákona zriaďuje obec.

Takéto územie musí byť vybavené základnou technickou infraštruktúrou (voda, plyn, elektrická energia, doprava, telekomunikačné siete, kanalizácia a pod.), musí byť majetkovo vysporiadané a zbavené starej záťaže.

Podpora budovania priemyselných parkov na Slovensku:

Podporu budovania priemyselných parkov na Slovensku upravuje zákon NR SR č. 193/2001 Z.z. o dotácii na zriadenie priemyselných parkov a o doplnení zákona NR SR č. 180/1995 Z.z. o niektorých opatreniach na usporiadanie vlastníctva k pozemkom v znení neskorších predpisov, zákon NR SR č. 156/2003 Z.z. a 542/2003 Z.z., ktorými sa mení a dopĺňa zákon č. 193/2001 Z.z. o dotácii na zriadenie priemyselných parkov.

V podmienkach Slovenska môžeme rozlišovať tieto tri základné typy parkov :

1. Priemyselný park podporovaný štátom

- poskytuje určitý investičný stimul pre domáceho a zahraničného investora
- je vytváraný na rozvoj regiónu (oživenie hospodárskej stagnácie, znižovanie nezamestnanosti), rozvoj lokalít s vysokou mierou nezamestnanosti
- zakladateľom je obec, resp. VÚC
- cena pozemkov je regulovaná

2. Súkromný priemyselný park

- je vybudovaný na území určenom a vhodnom pre investora
- správcom a zakladateľom je súkromná spoločnosť
- cena pozemkov je trhová

3. Technologický park

- je vybudovaný v blízkosti výskumných a rozvojových centier
- orientuje sa na špecifické cieľové skupiny (ekotechnologické, biotechnologické parky)

Zhľadiska lokality môžeme rozlišovať nasledovné parky:

- Priemyselný park celoštátneho-medzinárodného významu – je to park budovaný viacerými krajinami na rozlohe okolo 50 ha. Je vhodný pre medzinárodné spoločnosti, pretože sa v ňom sústreďujú a vzájomne dopĺňajú hospodárske aktivity spojené so špičkovými technológiami.

➤ Priemyselný park regionálneho až nadregionálneho významu – je to park zameraný

predovšetkým na rozvoj malého a stredného podnikania. Využíva voľnú pracovnú silu v regióne, jeho rozloha je okolo 30 ha.

➤ Priemyselný park lokálneho až regionálneho významu – park zameraný na rozvoj malého a stredného podnikania s rozlohou okolo 10 ha, využíva hlavne miestnu pracovnú silu. (Kise aková, 2009)

1.8.2 Možnosti zakladania priemyselných zón

Sú súčasťou priorit hospodárskej politiky vlády SR je aj podpora súkromných podnikateľských aktivít, vstupu strategických priamych zahraničných investícií a rozvoja priemyselných zón a parkov.

Rozvoj priemyselných zón, a v rámci nich priemyselné parky, môžu zohrať významnú úlohu pri rozvoji regiónov. V nich ako rozhodujúce subjekty práva vystupujú obce (mestá). Možnosť zriadenia priemyselných parkov treba ponechať obciam bez obmedzenia, a teda bez osobitnej právnej úpravy. Štát sa podieľa len svojou podporou formami uvedenými v návrhu zákona, ktorý sa nazýva Zákon o podpore na zriadenie priemyselných parkov. (Možnosti zakladania priemyselných zón, 2001)

---

2 Cie práce

2.1 Cie práce

Cie om diplomovej práce bude zistenie vplyvu podnikateľských subjektov na rozvoj mikroregiónu Radošinka. Regionálny rozvoj je zameraný na dosiahnutie trvalého rastu hospodárskeho a sociálneho potenciálu v regióne. Výsledkom tohto rastu je zvyšovanie hospodárskej úrovne, rast konkurencieschopnosti a dosahovanie vyššej životnej úrovne jeho obyvateľov. Rozvoj regiónu prispieva k celkovému hospodárskemu a sociálnemu rozvoju krajiny.

V rámci regiónu sa môžu formovať menšie geograficky ohraničené územia, ktoré vznikajú na základe spoločných prírodných, demografických, historických a iných daností. Takéto celky však môžu vznikáť aj ako dobrovoľné združenia obcí z dôvodu potreby riešenia spoločných problémov v rámci územia. Ich inosť sa predovšetkým zameriava na oblasť životného prostredia, dopravu, školstvo, kultúru, cestovný ruch a taktiež tvorbu rozvojových programov.

Objektom skúmania budú podnikateľské subjekty, ktoré majú sídlo alebo miesto podnikania v mikroregióne.

Vplyv vybraných podnikateľských subjektov bude posudzovaný prostredníctvom:

- vplyvu na zamestnanosť
- vplyv na rozvoj ľudských zdrojov
- vplyvu na rozvoj iných podnikateľských subjektov
- vplyv na rozvoj technickej a sociálnej infraštruktúry

---

3 Metodika práce a metody skúmania

Objektom skúmania budú vybrané podnikateľské subjekty v mikroregióne Radošinka, a to:

- RETIC, s.r.o.,
- BOURBON FABI SK, s.r.o.,
- PPC AB, a.s..

Spoločnosť RETIC, s.r.o. so sídlom v Zbechoch pôsobí na Slovenskom trhu 18 rokov. Jej činnosť je zameraná na predaj pletiva a výrobkov z drôtu.

Spoločnosť BOURBON FABI SK, s.r.o. je dcérskou spoločnosťou francúzskych spoločností BOURBON AUTOMOBILE a FABI AUTOMOBILE. Na Slovensku pôsobí ako významný dodávateľ pre automobilový priemysel.

Spoločnosť PPC AB, s.r.o. prešla od svojho vzniku v roku 1955 výraznými zmenami. V súčasnosti je spoločnosťou najväčšej spoločnosti na výrobu izolátorov na svete.

Predmetom skúmania bude mikroregión Radošinka, ktorý sa rozprestiera v severozápadnej časti Nitrianskeho okresu, na území jedenástich obcí v povodí rieky Radošinka. Pozostáva z obcí Zbehy, Jelšovce, Čakajovce, Alekšince, Lukáčovce, Čab, Nové Sady, Šurianky, Hrubovo, Malé Zálužie a Kapince.

3.1 Metodika práce

Pre splnenie uvedených cieľov bude potrebné posúdiť :

Vplyv na zamestnanosť cez:

- vývoj počtu zamestnancov za posledných päť rokov,
- vekovú štruktúru zamestnancov,
- miesto trvalého bydliska zamestnancov.

Vplyv na rozvoj ľudských zdrojov cez:

- sociálne programy spoločnosti,

-
- školenia a vzdelávacie aktivity poskytované zamestnancom,
  - sociálne výhody.

Vplyv na rozvoj iných podnikateľských subjektov cez:

- obchodné vzťahy prostredníctvom dojednaných obchodných zmlúv

Vplyv na rozvoj technickej a sociálnej infraštruktúry cez:

- prvky technickej a sociálnej infraštruktúry vybudované v mikroregióne, za spoluúčasti podnikateľských subjektov,
- príspevky a sponzoring v rámci sledovaného územia.

3.2 Metódy skúmania

Pri analýze vplyvu vybraných podnikateľských subjektov na rozvoj mikroregiónu Radošinka budú použité nasledovné metódy skúmania:

- metóda vedeckej abstrakcie, ktorej podstatou je abstrahovanie menej dôležitých, resp. nepodstatných informácií, ktoré majú priamy alebo nepriamy vzťah k riešenému problému,
- metóda analyticko – syntetická použitá pri analýze získaných údajov,
- metóda opytovania uskutočnená formou riadeného rozhovoru.
- metóda komparácie

---

4 Vlastná práca

4.1 Mikroregión Radošinka

4.1.1 Charakteristika mikroregiónu

Mikroregión Radošinka sa rozprestiera v severozápadnej asti Nitrianskeho okresu, na území jedenástich obcí v povodí rieky Radošinka. Pozostáva z obcí Zbehy, Jelšovce, akajovce, Alekšince, Luká ovce, ab, Nové Sady, Šurianky, Hrubo ovo, Malé Zálužie a Kapince.

Pod a geomorfologického lenenia Slovenska patrí územie do oblasti Podunajskej nížiny, geomorfologického celku Podunajská pahorkatina a jeho pod celku Nitrianska pahorkatina. Územie mikroregiónu patrí k dvom geomorfologickým astiam a to Zálužianska pahorkatina a Bojnianska pahorkatina.

Na území mikroregiónu žije okolo 9 000 obyvateľov, z toho vyše 68 % je v produktívnom veku. Priemerný vek v mikroregióne Radošinka je okolo 39,7 rokov. Najstaršia populácia žije v Malom Záluží a v Nových sadoch, najmladšia populácia je v obciach Alekšince a Luká ovce.

Tab. 1

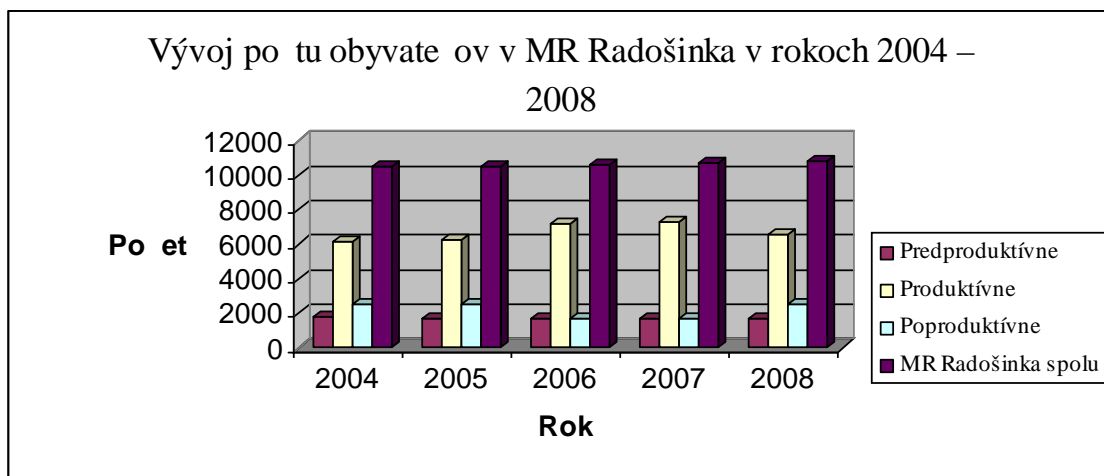
Vývoj počtu obyvateľov v MR Radošinka v rokoch 2004 – 2008

Veková kategória	2004	2005	2006	2007	2008
Predproduktívne	1788	1740	1709	1700	1682
Produktívne	6148	6247	7175	7326	6593
Poproduktívne	2537	2536	1688	1709	2565
MR Radošinka spolu	10473	10523	10572	10735	10840

Zdroj: OZ Radošinka, Štatistický úrad SR

Ako vidieť podľa obyvateľov mikroregiónu sa postupne od roku 2004 zvyšoval. Najväčší nárast možno pozorovať v skupine produktívneho obyvateľstva, naopak v skupine predproduktívneho obyvateľstva je možné pozorovať pokles. Podiel poproduktívneho obyvateľstva stagnuje. (Tab. 1, Obr. 1)

Obr. 1

Vývoj počtu obyvateľov v mikroregióne Radošinka v rokoch 2004 – 2008

Zdroj: OZ Radošinka, Štatistický úrad SR

Na území mikroregiónu sa nachádza 9 predškolských zariadení a 7 základných škôl. Najpočetnejšiu skupinu tvoria ľudia s dokončeným ústredným a stredoškolským vzdelaním. V posledných rokoch bola zaznamenaná imigrácia predovšetkým mladých rodín, ktoré sa rozhodli žiť na vidieku.

Najstaršie stopy osídlenia územia sú v obciach Alekšince, Bab, Nové Sady, Jelšovce, Lukáčovce, Zbehy. Najviac národných kultúrnych pamiatok je v Lukáčovciach a to archeologická lokalita Mohyla z praveku, pamätná fara J. Fándlyho z 18. storočia a templársky kaštieľ z 15. storočia. Národnými kultúrnymi pamiatkami sú aj kostoly v Zbehoch a Lukáčovciach a kaštieľ v Nových Sadoch a Hrubcovce.

Obce mikroregiónu doteraz postupovali v rozvoji územia individuálne, resp. v Združení obcí Mikroregión Radošinka, ktoré bolo založené v roku 2007 a neskôr sa pretransformovalo na Občianske združenie Mikroregión Radošinka. Každá obec má samostatne vypracovaný Program hospodárskeho a sociálneho rozvoja obce. Vzájomná spolupráca obcí vyplýva z historických a prírodných daností, ako aj vzájomného ekonomického prepojenia.

Tab. 2

Základné údaje o území

Počet obyvateľov	10 840
Rozloha	12701 ha
Hustota obyvateľstva	84,5 obyvateľov/km ²
Počet obcí	11
Najväšia obec	Zbehy
Počet obyvateľov najväšej obce	2223
Administratívne zaradenie - okres	Nitra
Administratívne zaradenie - kraj	Nitriansky kraj

Zdroj: OZ Radošinka

4.1.2 Podnikateľská sféra mikroregiónu

Ekonomickú základu mikroregiónu Radošinka tvorí najmä súkromný sektor, pozostávajúci predovšetkým zo živnostníkov. V rámci mikroregiónu majú svoje sídlo malé, stredné aj veľké podniky. Podnikateľskú aktivitu reprezentuje 627 podnikateľských subjektov zapísaných do živnostenského registra, 94 podnikateľských subjektov zapísaných do Obchodného registra a 16 súkromne hospodáriacich rodín. Jedná sa o významné podnikateľské subjekty so silným ekonomickým vplyvom na územie. V rámci mikroregiónu pôsobí celkovo 737 podnikateľských subjektov. Ekonomická štruktúra je diverzifikovaná a sformulovali ju najmä živnostníci v oblasti služieb.

Vzhľadom na počet podnikateľských subjektov je najsilnejší podnikateľský sektor v obciach Zbehy, Alekšince a Nové Sady. Najväšia zamestnávateľská sa nachádzajú v obciach Nové Sady a ab.

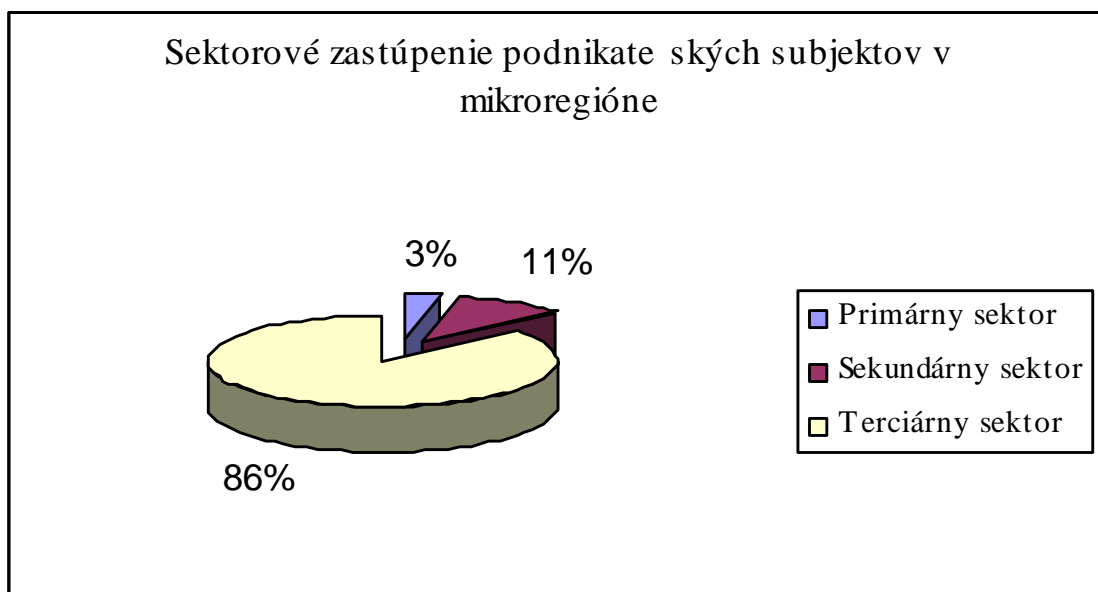
Podnikateľské subjekty v rámci mikroregiónu vytvárajú celkovo 2839 pracovných miest, z nich takmer 24% je vytvorených v obci ab, v ktorej sa nachádza priemyselný park.

Primárny sektor je na území reprezentovaný poľnohospodárskymi subjektmi. Najvýznamnejším subjektom je PD Devio so sídlom v Nových Sadoch a s hospodárskymi dvormi v ďalších piatich obciach mikroregiónu – ab, Malé Zálužie, Šurianky, Kapince a Hrubovo. Zamestnáva obyvateľov z mikroregiónu, ale aj

z blízkeho okolia. Významné postavenie majú aj PD Radar v Zbechoch a PD Āakajovce a Drážovce.

V rámci sekundárneho sektora sú v obciach zastúpené podniky výrobného a spracovateľského charakteru. Konkrétne sa jedná o spracovanie dreva, stavebnú výrobu, výrobu potravín a pochutín, kovovýroba, výroba odevov, upomienkových predmetov, výroba plastov a plastových výrobkov.

V rámci terciárneho sektora sa 69 % zo všetkých podnikateľských subjektov venuje službám, zvyšných 31 % pôsobí v oblasti obchodu. V odvetví služieb sa podnikateľské subjekty venujú službám v stavebníctve a montážnym službám, zväčša ide o drobných živnostníkov. Āľšiu skupinu tvoria podnikatelia, ktorí sa venujú sprostredkovateľskej inosti, reklamnej inosťi a poradenskej inosti.

Obr. 2

Sektorové zastúpenie podnikateľských subjektov v mikroregióne

Zdroj: OZ Radošinka

V mikroregióne Radošinka je najväčšie zastúpenie terciárneho sektoru, ktorý tvorí až 86 % zo všetkých podnikateľských subjektov. Naproti tomu primárny sektor má len 3 % zastúpenie v mikroregióne. Sekundárny sektor je zastúpený 11 % podnikateľských sektorov. (Obr. 2)

Na území mikroregiónu pôsobí viacero osôb, ktoré sa venujú poradenskej a konzultačnej inosti, hlavne v oblasti vedenia útovníctva a ekonomického poradenstva. Celkovo sa ich v mikroregióne Radošinka nachádza 17.

Z hľadiska podnikateľského poradenstva územie mikroregiónu patrí do pôsobnosti RPIC Nitra. Regionálne poradenské a informačné centrum pre podnikateľov (RPIC Nitra) vzniklo v auguste roku 1992 ako nezisková organizácia na podporu malého a stredného podnikania. Hlavným zámerom aktivít centra je podpora rozvoja siete malých a stredných podnikov v regióne Ponitrie. RPIC Nitra poskytuje najrozličnejšie služby nezamestnaným občanom, ktorí sa chcú realizovať v súkromnom sektore ako malí a strední podnikatelia, rovnako tak ľuďmi, ktorí už podnikanie už prevádzkujú.

Vo všeobecnosti možno konštatovať, že možnosti zamestnať sa pre obyvateľov mikroregiónu Radošinka sa zlepšuje. Je to spôsobené príchodom stredných a veľkých zahraničných firiem do niektorých obcí mikroregiónu.

4.1.3 Charakteristika obcí mikroregiónu

Jelšovce

Jelšovce ležia pri pravom brehu rieky Nitra na Podunajskej pahorkatine v nadmorskej výške 145 m.n.m.. Obec je od okresného mesta vzdialená 12 kilometrov. Chotár obce bol zalesnený avšak pôvodný porast bol v prvej polovici 20. storočia vyrúbaný. Prvá písomná zmienka o obci pochádza z roku 1326. Katastrálna výmera obce je 1044 ha. Hustota obyvateľstva v obci je 177 obyvateľov/ km². Technická vybavenosť je pomerne dobrá. V obci je vybudovaná kanalizácia a rozvodná sieť plynu, avšak nie je vybudovaný verejný vodovod. Nachádza sa tu tiež pošta. Sociálna infraštruktúra však nie je dostatočná.

Zbehy

Obec sa nachádza 8 kilometrov od okresného mesta. Jej súčasťou je aj obec Anda. Leží v nadmorskej výške 154 m.n.m.. Obec Zbehy možno charakterizovať ako vidiecke územie v dosahu pôsobnosti žilského osídlenia prvej úrovne mesta Nitra. Prvá zmienka o obci pochádza z roku 1156. Jej rozloha je 1955 ha, z toho Anda má 294 ha. Výhoda je aj poloha z hľadiska dopravných sietí, hlavne cestnej. Hustota obyvateľstva je 116 obyvateľov/ km². V obci je vybudovaný verejný vodovod a rozvodná sieť plynu, ale nie je vybudovaná kanalizácia. Nachádza sa tu pošta, lekáreň a taktiež ambulancia praktického lekára. Celková úroveň sociálnej infraštruktúry v obci je pomerne dobrá.

---

akajovce

akajovce sa zara ujú medzi najstaršie obce na Slovensku. Z archeologického h adiska majú ve mi významné postavenie. Obec leží 10 kilometrov od Nitry. Nachádza sa v nadmorskej výške 148 m.n.m.. Rozloha obce je 577 ha. Leží v nadmorskej výške 148 m.n.m.. akajovce sú po nohospodárska obec. Hustota obyvate stva je 189 obyvate ov/ km². V obci je vybudovaný verejný vodovod a rozvodná sie plynu, nie je však vybudovaná kanalizácia. Nachádza sa tu futbalové ihrisko a knižnica. V obci je aj ambulancia praktického lekára. Celkovo je infraštruktúra na dobrej úrovni.

Alekšince

Obec leží v asti Nitrianskej sprašovej pahorkatiny 14,5 kilometra od Hlohovca. V obci sa našli významné archeologické nálezy. Prvá zmienka o obci pod menom Alexu ja z roku 1156, kedy bola majetkom Ostrihomskej kapituly. Leží v nadmorskej výške 162 m.n.m. a celková výmera územia je 1507 ha. Hustotu obyvate stva má 113 obyvate ov/ km². Technická a sociálna infraštruktúra obce je na dobrej úrovni.

Luká ovce

Obec sa nachádza 15 kilometrov od Nitry a 11 kilometrov od Hlohovca. Rozloha jej katastrálneho územia je takmer 17 km². Luká ovce sa nachádzajú v nadmorskej výške 149 – 234 m.n.m. v hlavnej doline dolného toku potoka Blatina. Celkový ráz prírodného prostredia v obci je ve mi priaznivý pre po nohospodárstvo. V obci je vybudovaný verejný vodovod, rozvodná sie plynu, pošta, telocvi a, futbalové ihrisko a knižnica. Nachádza sa tu tiež ambulancia praktického lekára. Nie je vybudovaná verejná kanalizácia.

ab

Leží na svahoch Nitrianskej pahorkatiny, 14 kilometrov od Nitry. Leží v nadmorskej výške 152 m.n.m. a celková výmera územia je 815 ha. Hustotu obyvate stva má 95 obyvate ov/ km². Z obce pochádzajú významné archeologické nálezy. V roku 1326 sa ab spomína ako samostatná obec. V roku 1960 sa obce ab

---

a Sila zlú ili a v roku 1976 sa stali sú as ou Nových Sadov. V roku 1999 sa ab osamostatnil. V roku 1957 bolo v obci založené JRD a o dva roky skôr bola spustená výroba technického porcelánu v závode Elektroporcelán, n.p. ab. V sú asnosti ho nahradila spoločnosť PPC ab, a.s.. V roku 1961 začala výroba betónových prefabrikátov a po transformácii prevzala výrobu Pozemné staviteľstvo, a.s. v Nitre. Obec prosperuje Pônohospodárske družstvo Devio a v roku 2005 bola dokončená výstavba spoločnosti na výrobu automobilových komponentov. Obec prechádza železničnou traťou Zbehy – Radošina a je tu dobre vybudovaná technická infraštruktúra.

Nové Sady

Obec sa rozkladá po oboch stranách potoka Radošinka. Územie obce má rozlohu 1748 ha. K Novým Sadom sú administratívne priradené osady Kotrbál, Ceroviny obec Sila. Obec leží v nadmorskej výške 162 m.n.m. a hustota osídlenia má 75 obyvateľov/ km². V obci je vybudovaný verejný vodovod a rozvodná sieť plynu. Nachádza sa tu pošta, ihrisko, knižnica, lekáreň a ambulancia praktických lekárov.

Šurianky

Obec leží uprostred Nitrianskej pahorkatiny 15,5 km od Nitre. Vznikla spojením dvoch obcí Šurianky a Perkovce, ktoré sa zlú ili v roku 1909. Prvá zmienka o obci Suran je z roku 1156. V roku 1950 bolo založené JRD. Šurianky ležia v nadmorskej výške 160 m.n.m. a hustota obyvateľstva je 57 obyvateľov/ km². Celková výmera územia obce je 1040 ha. Z technickej vybavenosti majú vybudovaný verejný vodovod, kanalizáciu a rozvodnú sieť plynu. Nachádza sa tu pošta aj zariadenia určené pre športové aktivity.

Hrubovo

Obec je vzdialená 19 kilometrov od Nitre. Obec vznikla v roku 1960 spojením obcí Suany a Výapký. Prvá zmienka o obci pochádza z roku 1247. Leží v nadmorskej výške 162 m.n.m. a hustota obyvateľstva má 77 obyvateľov/ km². V rámci technickej vybavenosti má obec vybudovaný verejný vodovod, kanalizáciu, rozvodnú sieť plynu. Nachádza sa tu pošta.

Malé Zálužie

Obec Malé Zálužie leží v nadmorskej výške 160 m.n.m.. Prvá písomná zmienka o obci pochádza z roku 1390. Hustota obyvateľstva je 44 obyvateľov/ km². V obci je vybudovaný verejný vodovod a rozvodná sieť plynu. Celkovo je technická aj sociálna vybavenosť obce na nízkej úrovni.

Kapince

Obec leží 17 kilometrov od Nitry. Vznikla v roku 1892 zlúčením Dolných a Horných Kapiniec. Obe obce sa spomínajú v roku 1261 ako Wruuskap a Haloskap. Dolné Kapince boli rybárskou osadou, patrili Nitrianskemu hradu, neskôr boli majetkom zemanov, ktorí vlastnili aj Horné Kapince. Kapince ležia v nadmorskej výške 169 m.n.m. a hustotu obyvateľstva majú 344 obyvateľov/ km². V rámci technickej vybavenosti je vybudovaný vodovod a rozvodná sieť plynu.

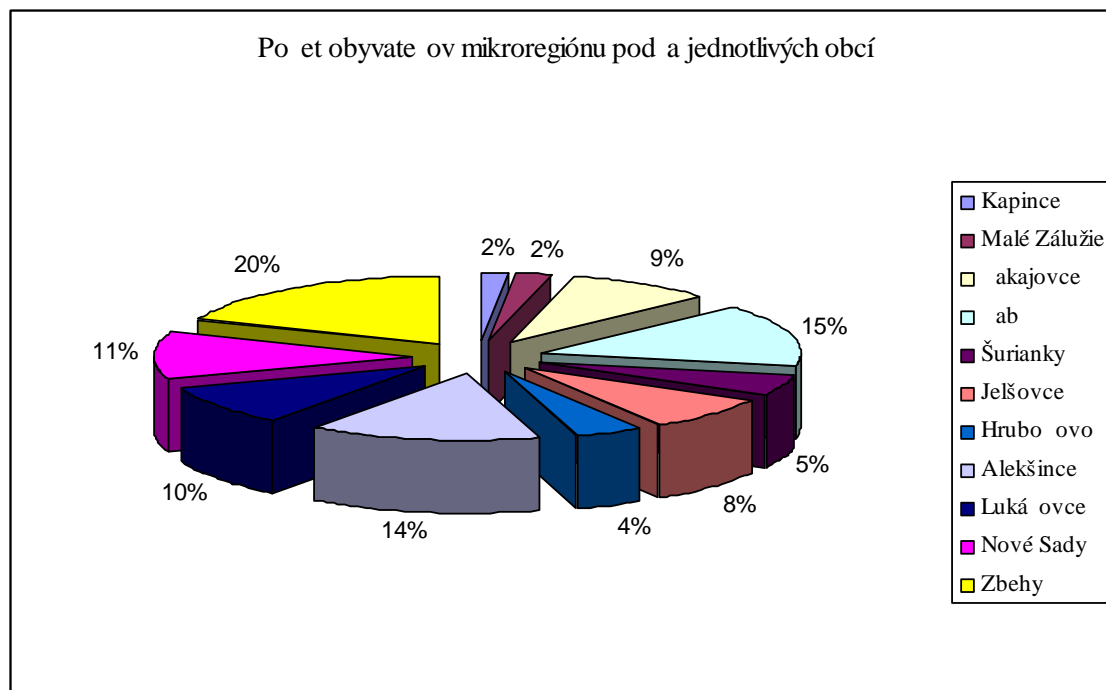
Tab. 3

Základné údaje o obciach.

Obec	Rozloha v ha	Počet obyvateľov
Kapince	584	207
Malé Zálužie	590	258
akajovce	600	1092
ab	815	1776
Šurianky	980	593
Jelšovce	1044	979
Hrubovo	1155	490
Alekšince	1507	1698
Lukáovce	1684	1162
Nové Sady	1750	1313
Zbehy	1787	2272

Zdroj: OZ Radošinka

Rozlohou najmenšia je obec Kapince (584 ha), druhou najmenšou obcou je obec Malé Zálužie (590 ha). Najväšiu celkovú výmeru územia má obec Zbehy (1787 ha). Druhou najväšou je obec Nové Sady, ktorej výmera je približne o 40 ha menšia.. Obce akajovce, ab a Šurianky majú celkovú výmeru pod 1000 ha. (Tab. 3)

Obr. 3

Počet obyvateľov mikroregiónu podľa jednotlivých obcí

Zdroj: OZ Radošinka

Najväšiu počet obyvateľov v rámci mikroregiónu Radošinka má obec Zbehy, a to 2272 obyvateľov, čo tvorí 20 % z celkového počtu obyvateľov. Druhou najväšou obcou z hľadiska počtu obyvateľov je ab (15 %). Najnižší počet obyvateľov majú obce Kapince (207) a Malé Zálužie (258), čo spolu tvorí 4 % z celkového počtu obyvateľov. (Obr. 3)

4.2 Spolo nos RETIC, s.r.o.

4.2.1 Charakteristika spoločnosti

Spoločnosť RETIC, s.r.o. založila v roku 1992 pä spoločníkov. Od roku 1992 do roku 2001 spoločnosť podnikala pod obchodným menom Peter Novotný – RETIC. V roku 2001 sa spoločnosť pretransformovala na právnickú osobu RETIC, s.r.o..

Spoločnosť sa od začiatku venovala predaju pletiva a výrobkov z drôtu – klince, kovové tkaniny, drôt.. Od začiatku existencie mala spoločnosť výrobnú – obchodný charakter. Krédom spoločnosti sa stalo „ o vieš predávať, za ňu vyrába!“

Spoločnosť sa za 18 rokov svojej pôsobnosti na trhu vypracovala na najväčšieho spracovateľa drôtu do pletiva, tkaniva a klinec v strednej Európe a medzi 7 najväčších výrobcov v Európe.

Spoločnosť na Slovenský trh taktiež dodáva sortiment, ktorý sama nevyrába. Pôsobí ako exkluzívny zástupca popredných zahraničných spoločností, a to talianskej spoločnosti METALURGIA FRIGERIO, ktorá je najväčším výrobcom zváraného pletiva v Európe a výrobcov zváraných panelov francúzskej spoločnosti TIPPI a PLASTMENT Poľsko.

Viac ako 50 % produkcie spoločnosti je určených na vývoz do zahraničia.. Export sa uskutočňuje predovšetkým do Česka, Poľska, Maďarska, Chorvátska, Slovinska, Srbska a Rumunska. Nákup surovín potrebných na výrobný proces, hlavne drôtu a granulátu, uskutočňuje spoločnosť od zahraničných dodávateľov sídliačich v Rumunsku, Česku, Poľsku, Rusku, Ukrajine a v Íne. Ohľadne nákupu profilov na stopy spolupracuje spoločnosť s exkluzívnym dodávateľom z Taiwanu.

Spoločnosť RETIC, s.r.o. obchodne pokrýva pomerne veľký okruh zákazníkov. Táto spoločnosť je vo veľkej miere spôsobená dobre rozvetvenou sieťou distribučných centier:

- AREA METAL, s.r.o. – sídlo Rovinka, Bratislava – okrem územia, v ktorom sídli pokrýva zákazníkov v Rakúsku, Maďarsku a na Južnej Morave.
- OR - METAL, s.r.o. – sídlo Námestovo – zákazníci zo severu Slovenska a juhu Poľska.
- R – METAL, s.r.o. – sídlo Košice –zákazníci z východného Slovenska, juhu Poľska a severovýchodného Maďarska.

➤ RETIC CZ, s.r.o. – sídlo Benešov, česká republika - zákazníci zo stredných iech.

Spoločnosť RETIC, s.r.o. má sídlo v Nových Sadoch, avšak od dobudovania výrobných, skladových a administratívnych priestorov v roku 2006 reálne podniká v obci Zbehy.

Zákazníkmi spoločnosti RETIC, s.r.o. sú veľkí predajcovia hutného materiálu, stavebniny, železiarstva, lesy, bani, priemyselné parky, zberné suroviny ale aj individuálni odberatelia. Osobitou kapitolou medzi klientmi je spoločnosť Feron, s ktorou má spoločnosť od roku 1993 dohodu o odberoch výrobkov. Feron Slovakia je najväčšia spoločnosť na predaj hutníckeho materiálu na Slovensku a v susedných krajinách.

Významnými odberateľmi sú firmy zaoberajúce sa výstavbou a oplatením diaľnic. Spoločnosť realizovala oplatenie diaľnic na Slovensku, v susedných krajinách, Maďarsku a 1500 km v Srbsku. Spoločnosť cenovo zvýhodňuje regionálnych odberateľov, vrátane firiem, obecných úradov a iných spoločností.

Tab. 4

Chronológia zavádzania výroby v spoločnosti RETIC, s.r.o.

Rok	Výroba
1993	ohradového pletiva
1994	kovových taknív
1995	rabicových tkanív
1997	oborového pletiva
1998	PVC drôtov
1999	natákaných drôtov
2001	stavebných a špeciálnych klincov
2004	uzlového pletiva
2004	ostatných drôtov
2005	stĺpikov a brán

Zdroj: Interné záznamy spoločnosti

Z hľadiska výrobných a technických kapacít však pre spoločnosť nie je možné vyrábať všetky druhy požadovaných výrobkov. Z tohto dôvodu boli postupne zahájené nasledovné aktivity:

- predaj stavebných rohoží do betónu,
- predaj 6 – hranného pletiva,
- predaj zváraných pletív,
- predaj okrasných pletív,
- predaj zváraných plotových pletív,
- predaj farmárskych pletív,
- predaj mobilného oplatenia,
- predaj závitových tyčí a oceľových lán.

Rok 2009 bol pre spoločnosť veľmi zložitý, nakoľko ju tak ako mnohé spoločnosti zasiahla hospodárska kríza. Napriek zložitej situácii spoločnosť zavedením úsporných opatrení dosiahla aj v tomto roku kladný hospodársky výsledok.

V tomto roku spoločnosť neprijíma žiadnych zamestnancov, obmedzila investičné aktivity a reklamnú činnosť a znížila zásoby.

4.2.2 Zamestnanci

Spoločnosť RETIC, s.r.o. zamestnáva predovšetkým zamestnancov z okolitých obcí. Najväčšiu počet zamestnancov spoločnosti pochádza z obcí Nové Sady, Veľké Ripany, Šurianky, Jelšovce a z mesta Nitra. Okrem spoločnosť zamestnáva zamestnancov z obcí Kapince, Hájske, Lužianky, Malé Zálužie, Zbehy, Čab, Výčapy – Opatovce, Sážany, Brezová pod Bradlom, Merašice, Koptovce, Alešince, Lukáňovce, Hrušovany, Prijepolje – Srbsko. Počet zamestnancov v spoločnosti sa za posledných päť rokov výrazne nemenil. Najväčšiu počet zamestnancov je vo vekovej kategórii 30 – 47 ročných. Vo vzdelaní prevažuje stredoškolské a univerzitné, okolo desať ľudí má vysokoškolské vzdelanie.

Spoločnosť zamestnáva pracovníkov len na trvalý pracovný pomer. Od svojho vzniku spoločnosť poskytuje zamestnancom 13. plat a vybraným skupinám zamestnancov aj 14. plat.

Z dôvodov technickej a fyzickej náro nosti spracovate ských postupov vo výrobe, spoločnosť zamestnáva predovšetkým mužov. (Tab. 5)

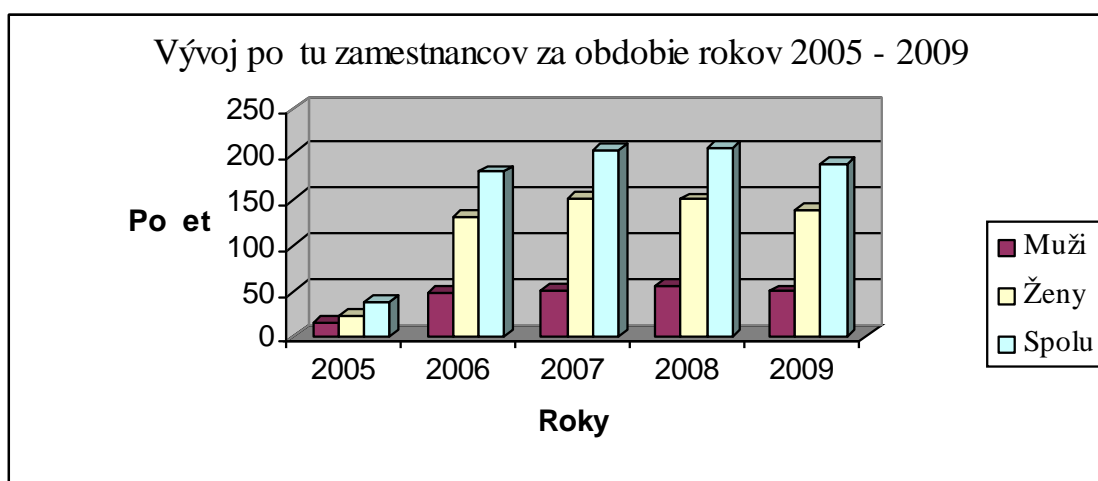
Tab. 5

Vývoj počtu zamestnancov za obdobie rokov 2005 – 2009

Rok	Muži	Ženy	Spolu
2005	67	7	74
2006	68	10	78
2007	60	10	70
2008	51	10	61
2009	60	10	70

Zdroj: Interné záznamy spoločnosti

Počet zamestnancov spoločnosti RETIC, s.r.o. bol v priebehu rokov 2006 – 2010 pomerne ustálený. Najmenej zamestnancov a to 61 mala spoločnosť v roku 2009, čo bolo spôsobené následkami hospodárskej krízy. Ako môžeme vidieť zamestnanci sú prevažne mužského pohlavia, čo vo veľkej miere vyplýva z charakteru výrobného procesu a fyzickej náročnosti práce. (Tab. 5, Obr. 4)

Obr. 4

Vývoj počtu zamestnancov za obdobie rokov 2005 – 2009

Zdroj: Interné záznamy spoločnosti.

4.2.3 Vzdelávanie zamestnancov

Spoločnosť zabezpečuje zaškolenie zamestnancov po nástupe do zamestnania v závislosti od pracovnej pozície. Zaškolenie pracovníka vo výrobe trvá približne 2 – 3 mesiace. Spoločnosť bezplatne poskytuje svojim zamestnancom rôzne školenia a prepláca vzdelávacie kurzy a školenia, ktoré slúžia na zvyšovanie kvalifikácie pracovníkov.

4.2.4 Sociálny program spoločnosti

Spoločnosť prispieva zamestnancom na stravné nad zákonný rámec. Zamestnanci majú dvakrát ročne nárok na pracovný odev. Taktiež sú zamestnancom preplácané lekárske prehliadky. Zamestnávateľ poskytuje pracovníkom možnosť rekreačného pobytu na firemnej chate na Orave, za minimálny poplatok. Spoločnosť každoročne na konci roka usporadúva firemné stretnutia zamestnancov vrátane pracovníkov z pobytmi za účelom rozvíjania dobrých pracovných i medziľudských vzťahov v spoločnosti.

Spoločnosť RETIC, s.r.o. sponzoruje futbalové kluby v obciach Nové Sady a Zbehy, rôzne občianske združenia a tanečné súbory. Taktiež poskytuje peňažné príspevky na kultúrne podujatia v týchto obciach.

4.2.5 Obchodné vzťahy spoločnosti

Spoločnosť RETIC, s.r.o. uzatvára obchodné zmluvy so spoločnosťami v mikroregióne a blízkom okolí týkajúce sa výhradne poskytovania služieb. Nákup materiálu pre výrobný proces uskutočňuje v plnom rozsahu od zahraničných dodávateľov. Suroviny, hlavne drôt a granulát nakupuje do obchodných spoločností sídlících v Rumunsku, Česku, Poľsku, Rusku, Ukrajine, Číne a Taiwanu. Vývoznú činnosť spoločnosť uskutočňuje do Českej republiky, Poľska, Chorvátska, Maďarska, Slovinska, Srbska a Rumunska.

4.3 Spolo nos Bourbon Fabi SK, s.r.o.

4.3.1 Charakteristika spoločnosti

Obchodná spoločnosť Bourbon Fabi Sk s.r.o. bola založená spoločnou zmluvou dňa 12.3.2004 nadnárodnými spoločnosťami Bourbon Automobil a Fabi Automobil, ktoré pôsobia v automobilovom priemysle. Spoločnosť zamestnávajú cez 2500 ľudí v trinástich výrobných závodoch v štyroch krajinách EÚ, (Slovenská republika, Francúzsko, Portugalsko, a Spojené kráľovstvo Veľkej Británie a Írska). Pre vysoký potenciál pracovnej sily si spoločnosť vybrala sídlo v priemyselnom parku Šáb, okres Nitra. Najväčšími devízami spoločnosti sú vysoká kvalita, lokalizácia, kapacity rozvoja, nový strojový park a dobrá vzťahy a kooperácia s lokálnymi a zahraničnými dodávateľmi a odberateľmi. Dodržiavanie vysokej kvality zabezpečujeme prostredníctvom systému manažérstva kvality. Získala certifikáty ISO/TS 16949 a ISO 9001. Spoločnosť sa sústreďuje na využívanie moderných nástrojov logistiky. Uplatňujeme zásady štíhlej výroby od vstupov až po výstupy, čím zvyšujeme pridanú hodnotu pre zákazníka. Z dôvodu ochrany životného prostredia spoločnosť nahradila kartónové škatule plastovými, triedi a lisuje odpad a v súčasnej dobe sa vypracováva plán na úsporu energií.

Hlavnou činnosťou spoločnosti je výroba a predaj výrobkov z plastov, a to najmä ventilačné systémy v prístrojových doskách, vnútorné a vonkajšie kľučky, riadiace páky, kryty nádrže na palivo, vodiace lišty okien a rôzne iné plastové doplnky v automobiloch.

Výrobná činnosť sa rozdeľuje do dvoch hlavných činností, a to vstrekovanie a montáž. Spoločnosť vlastní vo svojom výrobnom parku 14 lisov, ktoré sa odlišujú tlakom vstrekovania na 150T, 200T, 350T, 500T, 650T a 420T Bi – Mat, kde bi – mat, znamená, že do lisu sa vstrekujú dva rôzne typy surovín. V montážnej hale sa pracuje na štyridsiatich výrobných linkách s viac ako 100 výrobnými pozíciami.

Marketing zabezpečujeme prostredníctvom webovej stránky. Spoločnosť zabezpečuje marketing prostredníctvom loga, firemných vizitiek, tlačových materiálov s logom, pasívnou účasťou na veľtrhoch a výstavách a najmä svojou kvalitnou prácou a dobrým menom spoločnosti.

Závod spoločnosti Bourbon Fabi SK bol oficiálne otvorený v roku 2005. Spoločnosť sa stala významným dodávateľom komponentov pre automobilový

---

priemysel na Slovensku. Avšak najväššia časť výrobkov je určená na vývoz do Francúzska, ďalšími krajinami sú Turecko, Brazília, Slovinsko, Česká republika, Veľká Británia, Španielsko.

Najvýznamnejšími klientmi Bourbon Fabi SK sú:

- PSA – všetky výrobné závody v Európe
- Faurecia - všetky výrobné závody v Európe
- Toyota
- Renault - všetky výrobné závody v Európe
- Visteon

Najväšší podiel vo výrobe má projekt zameraný na výrobu komponentov pre automobil Peugeot 207. Ďalšie projekty sú zamerané na výrobu komponentov pre automobily:

- Peugeot 308, 407, 3008, 5008, 107,
- Citroen C3 Picasso, Citroen C1,
- Toyota Aygo, Avensis, Auris Verso,
- Dacia Logan,
- Renault Laguna 3, Twingo, Scenic 3 Monospace, Master 2010.

Technológie využívané spoločnosťou sú:

- vstrekovanie plastov (vstrekolisy 150t – 650t)
- bi – materiálové vstrekovanie plastov (vstrekolis 420t)

Vstrekovanie je jedna z hlavných technológií na spracovanie plastov, ktorá umožňuje vytvoriť kvalitný produkt presných tvarov a rozmerov s požadovanými kvalitatívnymi a fyzikálnymi vlastnosťami.

Vstrekaním môžeme upravovať všetky typy termoplastov. Pri spracovávaní sa ich chemické zloženie nemení. Makromolekuly majú usporiadané do reťazcov, čo umožňuje elasticitu pri zvýšených teplotách. Pôsobením tepla mäknú a schladením tvrdnú.

Zariadenia pracujú v štyroch cyklických fázach, a to tavenie, vstrekovanie, chladenie a vystrekovanie. V prvej fáze sa granulovaný termoplast roztaví pri určitej teplote v taviacej komore. Potom sa pod určitým tlakom vstrekuje cez dutiny do uzavretej formy. Forma sa skladá z dvoch častí, ktoré sa po ochladení otvoria a vyberú sa hotové výlisky automatizovanými robotmi. Odpad z dutín formy sa podľa typu materiálu a požiadaviek kvality recykluje drvením. Do formy sa môžu zakladať rôzne kovové súčasti na zastreknutie vhodným plastom, čím vznikne tuhé spojenie medzi oboma komponentmi.

Dvojstrečné a multikomponentné vstrekovanie, funguje na rovnakom princípe s tým, že do formy vstupujú cez samostatné vtokové kanály buď dva typy materiálu, alebo materiál rôznej akosti a farby. Zariadenie obsahuje dve vstrekovacie jednotky. Prvá nastrekne napr. 30% taveniny, potom sa uzavrie vtoková vetva a otvorí sa vetva druhej jednotky, ktorá dostrekne napr. 60% taveniny, uzavrie sa a prvá doplní povrchovú vrstvu, zvyšných 10%. Proces je plne automatizovaný a programuje sa cez počítač stroja. Pri automatickej prevádzke sa používa robot na vybratie polotovaru z formy. Pri rôznych polyméroch je možné docieľať štruktúru produktu s rôznymi vlastnosťami a pri rôznych farbách materiálu dvojfarebný vizuálny efekt. Daná technológia sa môže použiť na výrobu rôzneho športového náradia, prostriedkov osobnej hygieny, (kefky, hrebene), rôzne komponenty v automobilovom priemysle, a množstvo iných plastových produktov.

Spoločnosť spolupracuje predovšetkým so zahraničnými dodávateľmi. Najvýznamnejšími dodávateľmi sú francúzske spoločnosti Bourbon a Fabi, avšak nemalé zastúpenie majú aj dodávatelia z českého republiky, Španielska, Talianska, Nemecka, Belgicka, Holandska a Portugalska.

4.3.2 Zamestnanci

Spoločnosť aktívne zamestnáva okolo 200 zamestnancov, čím prispievame k znižovaniu nezamestnanosti, ktorá v danom regióne dosiahla za rok 2008 výšku 3,8% evidovanej miery. Pracovné kapacity sú v danej oblasti výborné, spoločnosť sídli v husto osídlenej oblasti medzi dvoma veľkými mestami, a to Nitra a Topoľany.

Spoločnosť zaznamenala hlavne v prvom roku svojej pôsobnosti na Slovenskom trhu veľký nárast počtu zamestnancov. Bourbon Fabi SK zamestnáva prevažnú časť

pracovníkov z okresu Nitra, alej z okresov Topoľany, Hlohovec, Nové Zámky, Zlaté Moravce, Snina a Vranov nad Topľou. Spoločnosť v roku 2005 a 2006 organizovala hromadné nástupy, zamerané prevažne na výrobnú zložku zamestnancov a stredný manažment. Na tento účel vo veľkej miere využívala služby personálnych agentúr. Do roku 2007 spoločnosť výrazne zvyšovala počty zamestnancov., z dôvodu rozširovania výroby. Od roku 2007 je počet zamestnancov prevažne ustálený.

Nakoľko je produkcia spoločnosti zameraná na výrobu malých plastových výliskov a komponentov pre automobilový priemysel, na výrobu ktorých je nutná jemná manuálna práca, spoločnosť v prevažnej miere zamestnáva ženy.

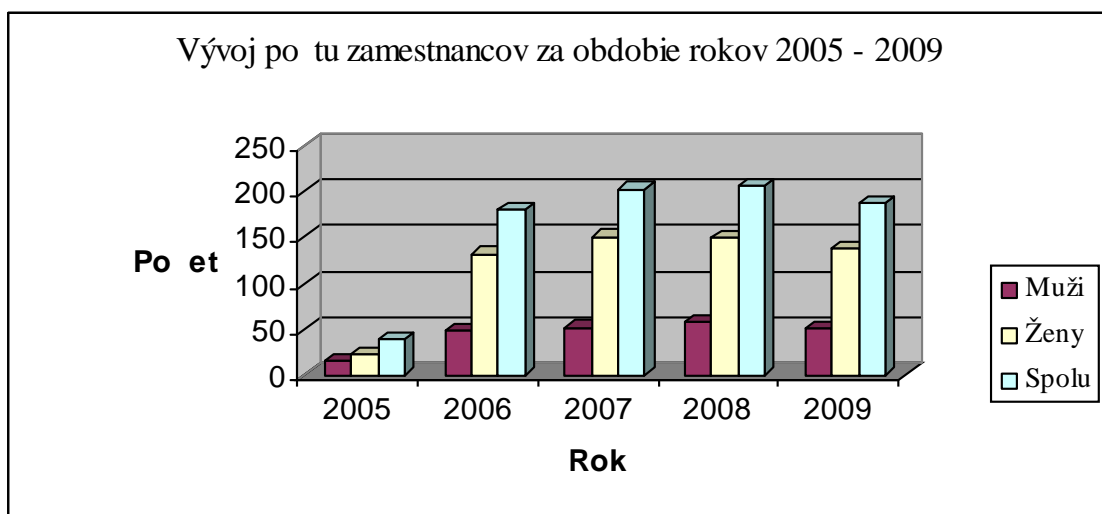
Tab. 6

Vývoj počtu zamestnancov za obdobie rokov 2005 – 2009

Rok	Muži	Ženy	Spolu
2005	15	23	38
2006	48	132	180
2007	52	151	203
2008	57	150	207
2009	50	138	188

Zdroj: Interné záznamy spoločnosti

Spoločnosť Bourbon Fabi SK, s.r.o. postupne zvyšovala počty svojich zamestnancov. V prvom roku zaznamenala nárast o 142 zamestnancov, čo bolo spôsobené zvyšovaním výrobných kapacít a následnými hromadnými náborami. Pokles zamestnancov bol zaznamenaný v roku 2009, čo bolo spôsobené následkami hospodárskej krízy. Vzhľadom na charakter výroby je v spoločnosti zamestnaných pomerne viac žien ako mužov. (Tab. 6, Obr. 5)

Obr. 5

Vývoj počtu zamestnancov za obdobie rokov 2005 – 2009

Zdroj: Bourbon Fabi SK

Veková štruktúra pracovníkov spoločnosti je rozmanitá. Najväčšie zastúpenie má veková kategória 26-35 rokov. Priemerný vek zamestnancov je okolo 35 rokov. Vo vzdelaní prevažuje univerzálne vzdelanie a úplné stredoškolské s maturitou, v menšom pomere je zastúpené základné vzdelanie a vysokoškolské. (Tab. 7)

Tab. 7

Veková štruktúra zamestnancov k 01.01.2010

Veková kategória	Počet zamestnancov
18 - 25 rokov	26
26 - 35 rokov	85
36 - 45 rokov	51
46 - 55 rokov	26
56 rokov a viac	3

Zdroj: Interné záznamy spoločnosti

Od roku 2005 do roku 2008 dochádzalo k skončeniu pracovných pomerov zväčša dohodou zo strany zamestnanca, avšak vyskytli sa aj okamžité ukončenia pracovného

---

pomeru z dôvodu hrubého porušenia pracovnej disciplíny. S nástupom hospodárskej krízy v novembri 2008 bola spoločnosť nútená výraznejšie znížiť počty zamestnancov. V prvom kroku ukončila spoluprácu s personálnymi agentúrami. Následne ukončila pracovné pomery so zamestnancami v skúšobnej dobe. V treťom kroku pristúpila k prepúšťaniu kmeňových zamestnancov zamestnaných na dobu neurčitú a to na základe posúdenia pracovnej disciplíny.

V januári 2009 vplyvom hospodárskej krízy ale hlavne krízy ohľadom plynu bola spoločnosť nútená úplne zastaviť výrobu na 12 dní. V tomto období na alej dochádzalo k úsporným opatreniam. Úplne sa zrušilo oddelenie vývoja a dochádzalo k zoštieňovaniu stavu na jednotlivých oddeleniach. Napriek výrazným finančným problémom, ktoré v tomto období spoločnosť zaznamenala nepristúpila k hromadnému prepúšťaniu zamestnancov.

4.3.3 Vzdelávanie zamestnancov

Spoločnosť má vypracovaný ročný plán vzdelávania zamestnancov, na ktorý má vypracovaný presný rozpočet podľa oddelení. Tento plán sa nevzahuje na výrobnú zložku. Pracovníci vo výrobe sú zaškolení priamo na linkách vedúcimi pracovníkmi podľa firemných štandardov. Každý novoprijatý výrobný pracovník musí prejsť zaškolením na viaceré montážne linky, aby sa docielila ich vyššia efektivita. Noví pracovníci v administratíve sa oboznamujú s inštruktážami a funkciami každého oddelenia, a potom sú zaškolení na svojom pracovisku pre výkon funkcie. Pri rozbiehaní nových projektov absolvujú zamestnanci školenie v materskej spoločnosti vo Francúzsku podľa záštitou oddelenia vývoja a výskumu.

Školenia, ktoré spoločnosť poskytuje sa zaraďujú do dvoch skupín, a to povinné, ktoré sú stanovené zo zákona (BOZP, OPP) a ostatné (školenia pre používateľov vysokozdvížných vozíkov, mostových a viazačových žeriavov). Spoločnosť v minulom roku získala finančný grant na vzdelávanie z Európskeho sociálneho fondu. Tieto prostriedky boli vynaložené na špeciálne školenie výrobných pracovníkov. Pracovníci, ktorí nastupujú na vybrané pracovné pozície absolvujú školenie v materskej spoločnosti vo Francúzsku.

4.3.4 Sociálny program

Spoločnosť poskytuje zamestnancom príspevok na stravné nad rámec stanovený zákonom. Stravovanie je zabezpečené vo firemnej jedálni. Zamestnancom, ktorí sa z dôvodu práce na zmeny nemôžu stravovať vo firemnej jedálni, zamestnávateľ poskytuje stravné lístky.

Nakoľko spoločnosť Bourbon Fabi SK nachádza mimo dopravného uzlu a dosahu mestskej autobusovej dopravy, poskytuje svojim zamestnancom bezplatnú dopravu, ktorá je v plnej miere hrazená zamestnávateľom.

V rámci pracovného času zamestnávateľ poskytuje pracovníkom možnosť účastí na jazykových kurzoch, ktoré sa uskutočňujú priamo v závode. Realizuje sa tu výučba francúzskeho a anglického jazyka..

Zamestnávateľ taktiež poskytuje odkvovanie zamestnancov na svoje náklady. Jeden alebo dvakrát ročne sa koná firemné podujatie, ktoré je zamerané na zlepšenie pracovných vzťahov.

Spoločnosť podľa potreby poskytuje príspevky blízkym obciam, taktiež sponzoruje športové aktivity a vzdelávacie inštitúcie v blízkych obciach.

4.3.5 Obchodné vzťahy spoločnosti

Spoločnosť Bourbon Fabi SK uzatvára obchodné zmluvy s obchodnými spoločnosťami v rámci regiónu a blízkeho okolia. Tieto obchodné zmluvy sa prevažne týkajú služieb a nákupu rôzneho charakteru. Zmluvy týkajúce sa nákupu materiálu pre výrobu sú uzatvárané materskou spoločnosťou vo Francúzsku. Spoločnosť má obchodné vzťahy s dodávateľskými spoločnosťami prevažne z Francúzska ale taktiež Nemecka, Talianska, Belgicka, Veľkej Británie, Portugalska, Rumunska, Holandska, Španielska a Českej republiky. Prevažnú časť vývozu (40 - 50%) spoločnosť realizuje do Francúzska. Inými krajinami vývozu sú Turecko, Brazília, Slovinsko, Česká republika, Veľká Británie a Španielsko.

4.4 Spoločnosť PPC AB, a.s.

4.4.1 Charakteristika spoločnosti

Prvá fabrika na výrobu elektrotechnického a technického porcelánu na Slovensku bola uvedená do prevádzky v roku 1955 pod názvom Prvá slovenská porcelánka, ktorý sa postupne viackrát zmenil. V roku 1960 sa fabrika stala jedným zo siedmich závodov národného, neskôr koncernového a štátneho podniku Elektroporcelán Louny ako závod 05 AB. Názov spoločnosť AB sa stal celkom synonymom pre výrobky vyrábané v tomto závode a z toho dôvodu ďalšie názvy firmy meniacej sa v procese transformácie obsahujú slovo AB. Od 01.07.1990 do 31.12.1990 existoval závod ako samostatný štátny podnik, neskôr ako akciová spoločnosť IZO AB. Spoločnosť je situovaná 15 km severozápadne od Nitry.

Technológia výroby prešla mnohými zmenami vo všetkých fázach výrobného procesu, a to hlavne po roku 1989. Prvý výroba prešla od ručného zatlákania a liatia do sadrových foriem až po izostatické lisovanie, suché a plastické obtáčanie na CNC strojoch. Kruhová pec bola nahradená modernizovanou tunelovanou pecou a vozokomorovými pecami.

K zásadnému obratu vo vývoji spoločnosti prišlo v roku 1991, keď spoločnosť podnik so zahraničnou účasťou CERAM AB, a.s. prebral podnikanie pod svoju kontrolu. Prostredníctvom skupiny CERAM sa pre CERAM AB, a.s. otvorili dvere na mnohé, predtým nedostupné trhy. Po niekoľkých rokoch existencie spoločnosti sa podiel exportu zvýšil z 30% na 55 %, a to pri zdvojnásobení obratu.

V roku 2001 prišlo k fúzii spoločnosti spoločnosťou PORCELAIN PRODUCTS (USA) a zmenil sa názov koncernu na PPC INSULATORS. V roku 2005 sa zmenilo obchodné meno spoločnosti na PPC AB, a.s..

V roku 2006 prišlo k akvizícii PPC Insulators spoločnosťou SEVES, SpA. Dnes je spoločnosť PPC AB súčasťou najväčšej firmy na výrobu izolátorov na svete, ktorá ponúka široké portfólio produktov pre energetický sektor.

Výrobky s označením PPCI (predtým CERAM Slovakia alebo CERAM SFR) poznajú dnes na všetkých kontinentoch, pričom do budúcnosti zostáva obrovský potenciál zvyšovania vývozu do USA. Medzi najdôležitejších zákazníkov patria také kolosy ako ABB (Švédsko, USA, Švajčiarsko, Austrália, JAR, Taliansko), Areva

---

a Siemens. Vyrábaný sortiment izolátorov je veľmi pestrý a jeho rozsah je viac ako 300 typov za rok. Počas minulého roka sa do prevádzky v plastickej technológii zaviedla nová prevádzková hmota podľa receptúry sesterskej EKS Sonneberg na báze surovín z Nemecka a Českej republiky. Kovové armatúry sa väčšinou dovážajú z Číny a Indie.

Technologický cyklus v klasickej plastickej prevádzke pozostáva z mokrého mletia surovín, kalolisovania, vákuového lisovania, elektroodporového sušenia, plastického obtáčania, sušenia v tunelovej sušiarňi, glazovania máľaním, výpalu v tunelovej peci, rezania a pripravenosti sortimentu tmelenia kovových dielov na porcelán cementom. Technologický cyklus v prevádzke izostatického lisovania sa vyznačuje oveľa kratším časom od vylisovania výlisku po vykonanie výpalu v porovnaní s klasickou technológiou. Základným procesom je zhodný s klasickou technológiou a pozostáva z mokrého mletia surovín a rozprachového sušenia. Nasleduje izostatické lisovanie, suché obtáčanie, glazovanie striekaním, výpal vo vozokomorovej peci. Ostatné operácie ako rezanie, brúsenie, tmelenie, technická kontrola, balenie a expedícia sú rovnaké u oboch typov technológií.

Neodmysliteľnou súčasťou spoločnosti je spoľahlivo fungujúci systém riadenia kvality. V roku 1993 spoločnosť získala ako jedna z prvých firiem na Slovensku certifikát renomovanej audítorskej spoločnosti RWTV potvrdzujúci, že systém riadenia kvality spĺňa požiadavky normy ISO 9002. O pár rokov neskôr spoločnosť zaviedla systém environmentálneho manažérstva v zmysle normy ISO 14001. V roku 2001 začala trénovať program Six Sigma. Nástroje Six Sigma dnes patria k bežne používaným pri riadení väčšiny procesov. V súčasnosti spoločnosť začína s prípravou na zavedenie certifikovaného systému manažérstva bezpečnosti a ochrany zdravia pri práci v zmysle normy ISO 18000. Skúsenosti získané pri zlepšovaní kvality procesov sa teraz viac využívajú aj v sesterských závodoch koncernu. Zamestnanci PPC sa podieľajú na návrhoch a zavádzaní technológií v nových závodoch koncernu v Ázii a Latinskej Amerike.

Ročný obrát spoločnosti sa v súčasnosti pohybuje okolo 20 miliónov Eur a výrobná kapacita predstavuje 6700 ton ročne.

4.4.2 Zamestnanci

Od roku 2005 spoločnosť nezaznamenala výrazné zmeny v počte zamestnancov. V každom roku spoločnosť zaznamenala určitý počet ukončení pracovných pomerov,

prevažne zo strany zamestnanca. Vo vekovej štruktúre tvoria najväčší podiel vekové kategórie 31 – 35 ročných a veková kategória 51 – 55 ročných. Vo vzdelaní prevláda stredoškolské bez maturity (54 %) a stredné odborné vzdelanie s maturitou (19%), alej vysokoškolské vzdelanie (11%), stredné odborné učilište s maturitou (10%) a gymnázium (1%).

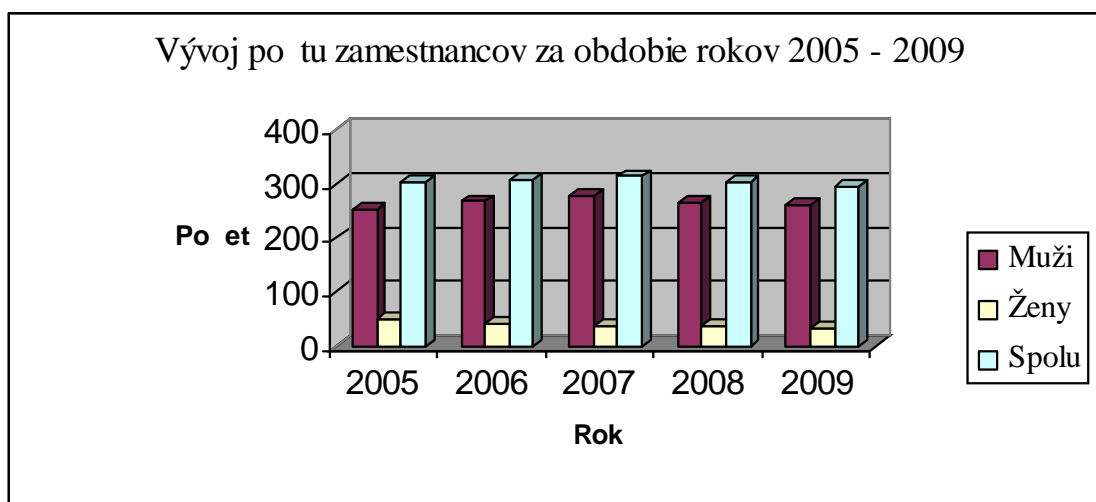
Tab. 8

Vývoj počtu zamestnancov za obdobie rokov 2005 – 2009

Rok	Muži	Ženy	Spolu
2005	252	50	302
2006	267	41	308
2007	277	37	314
2008	265	38	303
2009	262	34	296

Zdroj: Interné záznamy spoločnosti

Spoločnosť PPC Ab, a.s. mala v priebehu rokov 2005 – 2009 relatívne ustálený počet zamestnancov. V spoločnosti je zamestnaných pomerne viac mužov, čo vyplýva z charakteru výrobného procesu. V roku 2009 musela spoločnosť prepustiť časť zamestnancov z dôvodu obmedzenia výroby, ako následok hospodárskej krízy. (Tab. 8, Obr. 6)

Obr. 6

Vývoj počtu zamestnancov za obdobie rokov 2005 – 2009

Zdroj: Interné záznamy spoločnosti

Vzhľadom na charakter výroby, na technickú a fyzickú náročnosť spracovateľských postupov spoločnosť v prevažnej miere zamestnáva mužov. V minulosti sa v spoločnosti realizovala výroba malých izolátorov, na ktorých výrobu boli zamestnávané prevažne ženy, avšak po jej zastavení počet zamestnaných v spoločnosti poklesol. K 01.01.2010 bolo v spoločnosti zamestnaných 260 zamestnancov, z toho 54 technicko – hospodárskych pracovníkov a 206 robotníkov. K tomuto dátumu bolo v spoločnosti zamestnaných 230 mužov a 30 žien.

Zamestnanci spoločnosti prevažne pochádzajú z okolitých obcí. Najviac pracovníkov je z Nitry a z obcí Nové Sady a Zbehy. (Tab. 9)

Tab. 9

Oblasť trvalého bydliska zamestnancov

Obec	Počet zamestnancov
Nitra	70
Zbehy	26
Nové Sady	41
ab	30
akajovce	17
Lužianky	15
Alekšince	13
Šurianky, Hrubovo	11
Veľké Ripany, Malé Ripany, Biskupová	20
Iné	17

Zdroj: Interné záznamy spoločnosti

4.4.3 Vzdelávanie zamestnancov

Spoločnosť poskytuje svojim zamestnancom rôzne školenia v závislosti od pracovnej pozície. Vzhľadom na to, že na Slovensku neexistuje študijný odbor elektrokeramický robotník, je potrebné zaškolenie všetkých nastupujúcich pracovníkov výrobných zložiek. Zaškolenie jedného pracovníka trvá v priemere niekoľko týždňov až mesiacov.

Spoločnosť uzatvára obchodné zmluvy so živnostníkmi z okolitých obcí na realizáciu služieb a drobných prác.

Vzdelávacie aktivity prebiehajúce v spoločnosti sú:

- povinné školenia vyplývajúce zo zákona (BOZP, školenie používateľov VZV, OPP),
- systém manažérstva kvality na základe inštrukcií určených firemné vzdelávanie,
- odborné vzdelávanie – špecializované kurzy pre nákupcov a predajcov, kurzy komunikácie, kurzy informačných technológií,
- jazykové vzdelávanie – (Aj, Nj, Fj, Rj, Šj).

Všetky vzdelávacie aktivity sa uskutočňujú v priestoroch spoločnosti. Spoločnosť má v súčasnosti podanú žiadosť o príspevok na vzdelávanie z Európskeho sociálneho fondu.

4.4.4 Sociálny program

Spoločnosť poskytuje svojim zamestnancom príspevok na stravu. Stravovanie je zabezpečené vo firemnej jedálni viacerými dodávateľmi. Pracovníci majú denne na výber z 8 – 11 jedál. Príspevok na stravovanie tvorí podstatnú časť zo sociálneho fondu. Spoločnosť má taktiež zavedený systém firemných pôžičiek a úverov pre zamestnancov.

Každoročne sa organizujú firemné podujatia pre zamestnancov za účelom zlepšenia pracovných vzťahov. Pracovníkom je k dispozícii prenajatý bazén a športová plocha za účelom športového vyžitia a rekreácie.

V rámci podpory okolitých obcí spoločnosť uskutočňuje:

- sponzoring futbalového klubu v Nových Sadoch,
- každoročne poskytuje príspevok pre OZ Radošinka,
- poskytuje príspevky pre materské školy v Nových Sadoch a Rakajovciach,
- poskytuje príspevky pre združenie nepoistených v Nitre a nitriansky komunitný fond,
- poskytuje vyradenú výpočtovú techniku školám v okolitých obciach.

4.4.5 Obchodné vzťahy spoločnosti

Spoločnosť uzatvára obchodné zmluvy týkajúce sa dodávok materiálu pre výrobný proces s obchodnými spoločnosťami sídlacimi v Nemecku, Českej republike, Číne a Indii. Vývoznú činnosť realizuje vo Švédsku, USA, Švajčiarsku, Austrálii, Juhoafrickej republike a Taliansku.

Záver

Regionálny rozvoj je veľmi významným inštrumentom, ktorý má výrazný vplyv na hospodársky a sociálny rozvoj krajiny. Za účelom rozvoja sa môžu v rámci regiónov vytvárať menšie geograficky ohraničené územia, mikroregióny. Môžu vznikáť aj ako združenia blízkych obcí, ktoré majú potrebu riešenia spoločných problémov, prípadne ich spoločný rozvoj by bol efektívnejší ako rozvoj jednotlivých obcí.

Mikroregión Radošinka sa rozprestiera v severozápadnej časti nitrianskeho okresu. Pozostáva z obcí Zbehy, Alekšince, Jelšovce, Čakajovce, Lukáčovce, Čab, Nové Sady, Šurianky, Hrubovo, Malé Zálužie a Kapice.

Ekonomickú základňu mikroregiónu tvorí prevažne súkromný sektor, ktorý z veľkej časti pozostáva zo súkromných spoločností. Z hľadiska podnikateľských subjektov je najsilnejší podnikateľský sektor v obciach Zbehy, Alekšince a Nové Sady. Najväčší zamestnávateľ sa nachádzajú v obci Čab, ktorá má na svojom území priemyselný park a obci Nové Sady, kde má sídlo PD DEVIO.

Cieľom diplomovej práce bolo zistenie vplyvu vybraných podnikateľských subjektov na rozvoj mikroregiónu Radošinka. Ojektom skúmania boli podnikateľské subjekty sídliace v rámci regiónu, a to:

- RETIC, s.r.o.,
- BOURBON FABI SK, s.r.o.,
- PPC ČAB, a.s..

Spoločnosť **RETIC**, s.r.o. so sídlom v Zbehoch pôsobí na Slovenskom trhu 18 rokov. Jej činnosť je zameraná na predaj pletiva a výrobkov z drôtu.

Spoločnosť **BOURBON FABI SK**, s.r.o. je dcérskou spoločnosťou francúzskych spoločností BOURBON AUTOMOBILE a FABI AUTOMOBILE. Na Slovensku pôsobí ako významný dodávateľ pre automobilový priemysel.

Spoločnosť **PPC ČAB**, s.r.o. prešla od svojho vzniku v roku 1955 výraznými zmenami. V súčasnosti je spoločnosťou najväčšou spoločnosťou na výrobu izolátorov na svete.

Spoločnosťami, ktoré boli vybrané na základe veľkosti a počtu zamestnancov, musíme však konštatovať, že väčšine oslovených spoločností nebola zo strany vedúcich pracovníkov ochota poskytovať informácie.

Vplyv vybraných podnikateľských subjektov bol posudzovaný prostredníctvom:

1.vplyvu na zamestnanosť

Spoločnosti BORBON FABI SK, s.r.o. a PPC AB, a.s. sú najväššími zamestnávateľmi v rámci mikroregiónu Radošina. V priebehu sledovaného obdobia mala najvyššiu početnosť zamestnancov spoločnosť PPC AB, a.s.. Na druhom mieste v počte zamestnancov sa nachádza BORBON FABI SK, s.r.o. avšak spoločnosť zaznamenala najvyššiu pokles zamestnancov v roku 2009, a to z dôvodu hospodárskej krízy. Spoločnosť RETIC, s.r.o. má menšiu početnosť zamestnancov, avšak v priebehu sledovaného obdobia bol ich počet bez väčších zmien. Zamestnanci spoločností najväšej miery pochádzajú z územia mikroregiónu Radošina. V najvyššiu početnosť zamestnancov pochádza z obcí Jablonica, Nové Sady a Zbehy.

2.vplyv na rozvoj ľudských zdrojov

Obchodné spoločnosti vplyvajú na rozvoj ľudských zdrojov prostredníctvom vzdelávacích programov a aktivít, ktoré sú poskytované zamestnancom. Nakoľko majú všetky spoločnosti výrobný charakter a svoje produkty umiestňujú tak na domácom ako aj zahraničných trhoch, je nevyhnutné aby si pracovníci neustále zvyšovali svoju kvalifikáciu. Zamestnanci sú po nástupe do všetkých troch spoločností zaškolení v závislosti od pozície na ktorú nastupujú. V spoločnosti BORBON FABI SK, s.r.o. sú pracovníci zaškolení priamo v materskej spoločnosti vo Francúzsku. Okrem školení zameraných na pracovný proces sú zamestnancom poskytované jazykové kurzy.

Všetky spoločnosti majú dobrý sociálny program. Zamestnancom je umožnené stravovanie v podnikových jedálňach, ktoré je zabezpečené externými dodávateľmi. Spoločnosti taktiež organizujú podnikové akcie, ktoré slúžia na zlepšenie pracovných vzťahov. Spoločnosť BORBON FABI, s.r.o. poskytuje zamestnancom na svoje náklady dopravu.

3.vplyvu na rozvoj iných podnikateľských subjektov

Prevažná časť obchodných vzťahov analyzovaných spoločností je s obchodnými partnermi v zahraničí. V rámci regiónu uzatvárajú obchodné zmluvy týkajúce sa prevažne služieb a nákupu materiálu, ktorý nie je vo veľkej miere spotrebovávaný vo výrobe. V rámci mikroregiónu spoločnosti takmer žiadne obchodné vzťahy nerealizujú.

---

4. vplyv na rozvoj technickej a sociálnej infraštruktúry

Priamy vplyv spoločností na rozvoj infraštruktúry v mikroregióne je minimálny. V rámci priemyselného parku však získava obec finančné prostriedky v podobe daní, ktoré sú určitou mierou používané na rozvoj v obci. Spoločnosti však priamo na rozvoj neprispievajú a ani sa do budovania infraštruktúry nezapájajú. Každoročne však prispievajú rôznymi občianskymi združeniami a záujmovými organizáciami.

Zoznam použitej literatúry

1. DUBECOVÁ, Ivana. 2000. *Regionálne analýzy a plánovanie. Vybrané kapitoly*. Nitra: SPU, 2000. s.10-11. ISBN 80-7137-805-4.
2. TVRDO , Jozef - HAMALOVÁ, Marta - ŽÁRSKA, Elena. 1995. *Regionálny rozvoj*. Bratislava: Ekonomická univerzita, 1995. s. 18. ISBN 80-225-0671-0.
3. MAIER, Gunther - TODTLING, Franz. 1996. *Regionálna a urbanistická ekonomika 2*. Bratislava: Elita, 1996. s. 32 - 34. ISBN 80-8044-049-2.
4. RAJ ÁKOVÁ, Eva. 2005. *Regionálny rozvoj a regionálna politika*. Bratislava: Univerzita Komenského, 2005. s. 9. ISBN 80-223-2038-2.
5. BELAJOVÁ, Anna - FÁZIKOVÁ, Mária. 2005. *Regionálna ekonomika*. Nitra: SPU, 2005. s.89. ISBN 80-8069-513-X
6. KOŽIAK, Radoslav. 2008. *Zmierovanie regionálnych disparít prostredníctvom regionálnej politiky*. Banská Bystrica: UMB, 2008. s.12. ISBN 978-80-8083-573-6.
7. MAIER, Gunther - TODTLING, Franz. 1992. *Regionálna a urbanistická ekonomika*. Elita, 1992. s.32-34. ISBN 80-8044-044-1.
8. KUBÍ EK, Pavol - MAMOJKA, Mojmír - PATAKYOVÁ, Mária. 2008. *Obchodné právo*. Bratislava: PRAF UK, 2008. s. 43. ISBN978-80-7160-225-5.
9. GOZORA, Vladimír. 2000. *Podnikový manažment*. Nitra: SPU, 2000. s. 12-15. ISBN 80-7137-690-6
10. Kolektív autorov. 2002. *Obchodný zákonník*. Nová práca, 2002. s. 11. ISBN 80-88929-33-4
11. IVANI KA, Koloman. 1983. *Základy teórie a metodológie socioeconomickej geografie*. Bratislava: Slovenské pedagogické nakladateľstvo, 1983. 357 s.
12. NEKRASOV, Nikolaj Nikolajevič . 1975. *Regionálna ekonomika*. Bratislava: Vydavateľstvo technickej a ekonomickej literatúry, 1975. s. 39.
13. PAPCUNOVÁ, Viera - GECÍKOVÁ, Ivana. 2006. *Návody na cvičenia z regionálnej ekonomiky*. Nitra: SPU, 2006. s. 45. ISBN 80-8069-657-8
14. BELAJOVÁ, Anna - FÁZIKOVÁ, Mária. 2004. *Regionálna ekonomika*. Nitra: SPU, 2004. 245 s. ISBN 80-8069-344-7
15. TVRDO , Jozef. 1998. *Zahraničný kapitál ako predpoklad rozvoja regionov v ekonomike Slovenska*. In: *Verejná ekonomika, zamestnanosť a regionálne disparity* 1998: Zborník V. sekcie Medzinárodnej konferencie Transformácia

-
- ekonomiky. Bratislava: Ekonomická univerzita, 1998. s. 188 - 191. ISBN-80-225-1123-4.
16. BU EK, Milan. 1985. *Priestorová a urbanistická ekonomika*. Bratislava: Vyd. Technickej a ekonomickej literatúry Alfa, 1985. s. 64 - 65.
17. MEZEIOVÁ, Mária. 2009. *Audit prekážok podnikania*. 2009 [online]. [cit. 2010-03-03]. Dostupné na: <<http://www.ruzsr.sk/?pageid=119> >
18. *Podpora podnikania*. (ca 2009) [online]. [cit. 2010-03-03]. Dostupné na: <<http://www.euroinfo.gov.sk/index/go.php?id=1740> >
19. *Podpora podnikania*. (ca 2009) [online]. [cit. 2010-03-03]. Dostupné na: <<https://portal.gov.sk/Portal/sk/Default.aspx?CatID=41&etype=2&aid=1592>>
20. Zákon . 351/2004 Zb. Z 1. júla 2004 *o podpore regionálneho rozvoja*. [online]. [cit. 2010-03-03]. Dostupné na: <<http://www.rralc.sk/doc/Z.%20o%20reg%20rozv.doc>>
21. OREMUSOVÁ, Dáša. (ca 2007). *Regionalizácia a rgionálny rozvoj Slovenska*. B.m : B.v., (ca 2007). 26s.
22. *Priemyselné parky*. (ca 2009) [online]. [cit. 2010-03-03]. Dostupné na: <<http://www.sario.sk/?priemyselne-parky>>
23. *Vplyv zahrani ných investícií na zvyšovanie konkurencieschopnosti regiónov*. 2008[online][cit.2010-03-03].Dostupné na:<<http://www3.ekf.tuke.sk/konfera2008/zbornik/files/prispevky/senova.pdf>>
24. BELAJOVÁ, Anna - FÁZIKOVÁ, Mária. 2004. *Regionálna ekonomika*. Nitra: SPU, 2004. 245 s. ISBN 80-8069-344-7
25. *Analýza vplyvu zria ovania priemyselných parkov na regionálny rozvoj a konkurencieschopnos* . 2008 [online]. [cit. 2010-03-03]. Dostupné na: <http://www.pulib.sk/elpub2/FM/Kotulic10/pdf_doc/13.pdf>
26. BIELIK, Peter. 1997. *Ekonomika podnikov*. Nitra: SPU, 1997. s. 2-3. ISBN 80-7137-361
27. TÖRÖKA, Ján - ŠIMO, Dušan - KRETTNER, Anton. 1995. *Podnikový manažment*. Nitra: SPU, 1995. s. . ISBN 80-7137-217-X.
28. *Definícia mikroregionálnych združení*. 2008 [online]. [cit. 2010-03-03]. Dostupné na: <<http://www.sazp.sk/mikroregiony/>>
29. *Možnosti zakladania primyselných zón, Prostriedok rozvoja regiónov a získavania zahrani ných investorov*. 2001 [online]. [cit. 2010-03-03]. Dostupné na: <<http://www.civil.gov.sk/archiv/CASOPIS/2000/2320HOPR.htm>>
-

-
30. JANK , Martin a i. 2006. *Základy práva pro poslucha e neprávnických fakult.* Praha: Nakladatelství C.H. Beck, 2006. 371 s. ISBN 80-7179-499-6
  31. ŠEDO VÁ, Jind iška. 2005. *Obchodní právo.* Brno: Masarykova univerzita v Brne, Ekonomicko – správní fakulta, 2005. s. 31. ISBN 80-210-3331-2
  32. *Informa ný materiál o vo ných pracovných miestach.* [online]. [cit. 2010-03-03]. Dostupné na: <<http://www.upsvarsenica.sk/tlac.php?zob=1&sku=0302>>
  33. *Zákony II/2009.* 2009. Žilina: Poradca Žilina,2009. 943 s.ISSN 1335-1583.
  34. *Úplné znenie zákonníka práce po novele 49/2009 Z.z.. 2009* [online]. [cit. 2010-03-03]. Dostupné na: <<http://www.porada.sk/t56527-zakonnik-prace-od-1-3-2009-a.html#7>>
  35. OVE KOVÁ, O ga. 2005. *Obchodný zákonník, Komentár.* Iura Edition, 2005. 782 s. ISBN 80-8078-027-7.
  36. Interné záznamy spoločnosti RETIC, s.r.o.
  37. Interné záznamy spoločnosti BOURBON FABI SK, s.r.o.
  38. Interné záznamy spoločnosti PPC AB, a.s.
  39. Integrovaná stratégia rozvoja územia OZ Mikroregión Radošinka
  40. Mestská a obecná štatistika. 2008 [online]. [cit. 2010-03-03]. Dostupné na: <<http://portal.statistics.sk/mosmis/sk/run.html> >

Prílohy

Príloha .1

Mikroregión Radošinka

Príloha .2

RETIC, s.r.o.

Príloha .3

BOURBON FABI SK, s.r.o.

Príloha . 1

Mikroregión Radošinka

Zdroj: www.radosinka.sk

Príloha . 2

RETIC, s.r.o.

Zdroj: www.retic.sk

Sídlo spoločnosti

Kovové pletivá

Plotové diely

Zdroj: www.retic.sk

Príloha .3

BOURBON FABI SK, s.r.o.

Zdroj: Interné záznamy spoločnosti

Sídlo spoločnosti

Zdroj: Interné záznamy spoločnosti   Plastové výlisky
